

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

YIL : 6

SAYI : 71

KASIM 1967

STANDARD, ATA'nın aziz hatırası
önunde saygı ile eğilir

İÇİNDEKİLER

Sayfa

Yeni bir görev ve olumlu sonuçları	3
Mecburî standardlar ve bunlara aykırı fiiller	5
TSE haberleri	6-11
Misafirlik	13
Radyo ve televizyon için alıcı anten tesisleri standartı	14-15
Dökme demir standardları	16-17
Hollanda ve Gana Standardları Enstitüleri	19
Standard dünyasından haberler	20-23
Standard mühendisinin nitelikleri ve sorumlulukları	25
IEC çalışmalarının dünya ticaretine etkileri	26-27
Summary of contents	29-32

NECATİBEY CADDESİ
ANKARA

30 Kasım 1967 tarihinde basılmıştır.

BU SAYIDAN

Ayın en önemli olayı TSE tarafından düzenlenen bir seminerdir. Sanayi Bakanlığı denetleme görevlileri için düzenlenen bu seminer, 5 gün devam etmiş, seminere katılanlara çeşitli standard konularında bilgiler verilmiş, uygulamalı dersler yapılmıştır. Bu seminer ile ilgili bir haber ve Faruk A. Sünter'in seminer konusundaki bir yorumu iç sayfalarımızda yer almıştır.

Teknik Kurul ay içinde iki kez toplanmış ve 15 yeni standard kabul etmiş, 3 standardı da değiştirmiştir.

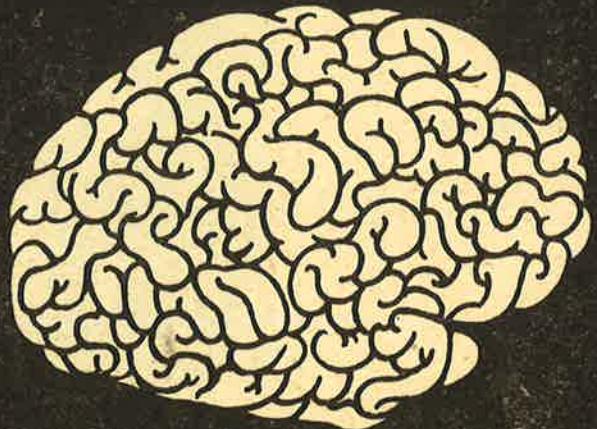

Ticaret Bakanlığının dış ülkelere atanmış görevlileri TSE'ni ziyaret etmişlerdir. Bu ziyaret ile ilgili haberimiz de iç sayfadadır.

IEC'nin toplantıları Kasım ayında da devam etmiştir. IEC çalışmalarının dünya ticaretine etkilerini işleyen bir yazı da 23 ncı sayfamızdadır.

STANDARD

Malın tasarlanmasından...

tahakkukuna kadar

her şey kalite için

ARÇELİK

Hergün dünden ilerde

YENİ BİR GÖREV VE OLUMLU SONUÇLARI

Faruk A. SÜNTER

Türk Standardları Enstitüsü, Kuruluş Kanununun kendisine verdiği yetki ve görevlerden birini daha bu ay içinde başarmış bulunmaktadır. Kuruluş Kanununun ikinci maddesi, diğer görev ve yetkiler arasında TSE'nin kurslar açmasını ve bu kurslarda standard konusu ile ilgili kimseleri yetistirmesini de öngörmektedir.

TSE'de, şimdiden kadar, kurs niteliğinde de olaraq pek çok toplantılar düzenlenmiştir; fakat bunlardan hiçbiri, Kasım ayı içinde düzenlenen ve 25 standard uygulayıcısının katıldıkları «Standard Uygulama Kursu» kadar, Kanun'un amacına uygun düşmemiştir.

Gercekten, Sanayi Bakanlığı ile işbirliği halinde hazırlanan ve başarıyla sonuçlandırılan kursta, bu konuda görevli Sanayi Bakanlığı memurları esas kadroyu teşkil etmişler; bu arada Bakanlığa bağlı çeşitli kuruluşların temsilcileri ve bizzat TSE'nin bazı ilgilileri de hazır bulunmuşlardır.

Kursun başlıca amacı, bu işlerle mesgul kimselere kısa zamanda, konunun önemi, tarihçesi, Dünya'da kazandığı önem, memleketimizdeği uygulamayı düzenleyen mevzuatın anlaşmasında beraberlik sağlanması ve nihayet standart uygulamasının bilimsel yönleri üzerinde gerekli bilgileri vermekti.

Sanayi Bakanlığı'nın İnsan Gücü Eğitim Kurulu Başkanlığı ile Enstitü uzmanlarının el ele vererek hazırladıkları program ve bu programdaki konuları işlemek üzere seçilen öğretim kadrosu, görevin en iyi şekilde başarılmasını sağlamışlardır.

Kursa katılanlar arasında, yüksek mühendisler, iktisatçılar, hukukçular gibi yüksek öğretim görmüş ve standardizasyon uygulaması ile uzun süre mesgul olmuş kimselerin bulunması, ele alınan konuların derinliğine ve genişliğine işlenmesini mümkün kılmıştır. Ayrıca, çeşitli bölge ve şehirlerden gelen bu memurların, ma-

halli görüş ve olayları, bunlardan edindiği tecrübeleri birbirlerine aktarmaları, çalışmalara ayrı bir renk katmıştır.

Bu kurstan, kursiyerler kadar kursta ders verenler ;kursta ders verenler kadar Bakanlık temsilcileri de faydalansılmışlardır. Bu kurs, memurların iş başında rastladıkları zorlukları, tezahiz eksikliklerini, numune alma konusunda maddi anlaşmazlıklarını, Merkezin dikkat ve düzenlemesine sunarken, mevzuatın çeşitli yerindeki anlayış farklarının bundan böyle, memurlar için tek bir anlayış içinde toplanmasına da yardımcı olmuştur. Bu arada, mevzuatın eksiklikleri, gelişme halindeki noktaları, yanlış anımlara meydan veren ifadeler; özellikle müeyyide yönünden, bugün için yetersiz kalan hükümleri de bir defa daha topluca belirtmiştir.

Kursun bir faydası da, burada verilen tebliğlerin, yapılan tartışmaların, soru - cevapların, zaptolunarak bir kitap halinde hazırlanmakta bulunmasıdır. Bu eser, bundan böyle yapılacak kurslar için özel bir el kitabı olarak hizmet görecektir. Kursun kapanışında da belirttiğimiz gibi, bu kursa katılanların herbiri, yarın için düzenlenecek bölgesel kurslarda öğretim görevi aldıkları zaman, sırif kendilerine mahsus olarak hazırlanan bu kitaptan elbette ki çok yararlanacaklardır.

TSE'nin bu kurs dolayısıyla, denemek fırsatını bulduğu bazı elemanlarının başarısını da burada belirtmek isterim. Avrupa'daki milletlerarası kurslara ve seminerlere gönderilen genç elemanlarımıza bu kursta, orada öğrenciklerini anlatmak fırsatını verdik. Bu gençlerin hazırladıkları konferanslar, kursta ve Enstitü bünyesinde olumlu etkiler bırakı.

TSE, bu kurstan aldığı olumlu sonuçlarla, Sanayi Bakanlığı'na bir hizmette bulunmakla kalmamış, yeni kurslar düzenlemek gerekiğinde başarı ile çalışacak organizasyon ve eğitim kadrosunu denemek fırsatını da kazanmıştır.

KILIÇOĞLU

Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

SERMAYESİ : 15.200.000,—

E SKİŞ E H İ R

Kiremit, Tuğla ve Ateş Tuğla Fabrikası

Her Nevi Kiremit, Tuğla
ve Ateş Tuğlaları

En iyi kaliteli mallariyle daima
müsterilerinin emrindededir

ADRES : Posta Kutusu 7
İnönü Caddesi No: 59
Eskişehir

Telgraf adresi : KİREMİT
Telefon No. : 1364 - 2105

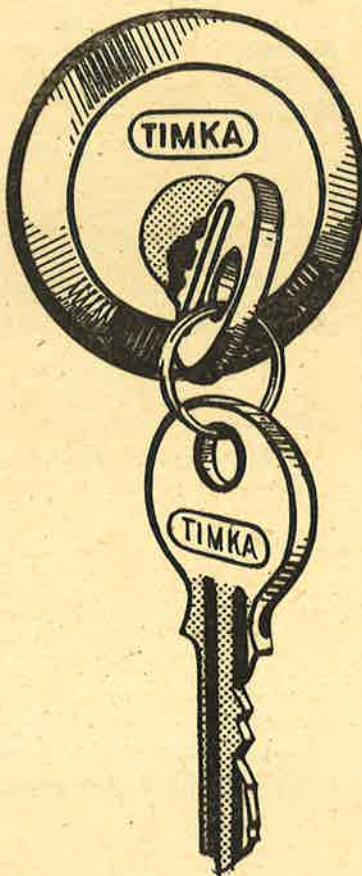
Standard — 132

Cebinizdeki anahtardan başka
kimsenin açamıyacağı
BİR KİLİT !

TIMKA

TÜRKİYENİN EN ESKİ VE TECRÜBELİ
SİLİNDİRLİ EMNİYET KİLİT FABRİKASI

Mamüllerimiz Türk standart normlarına uygundur.

Standard — 133

TİMKA İNCE MEKANİK İŞLERİ LİMİTED ŞİRKETİ
Topkapı - Maltepe caddesi No. 22 - İSTANBUL Tel. 21 46 81

MECBURİ STANDARDLAR VE BUNLARA AYKIRI FİLLER

Muzaffer UYGUNER

Teknik bir belge olan standardlarda, hangi hususların ne gibi ceza ile cezalandırılacağına ya da cezalandırılamayacağı belirtilmesi mümkün değildir. Standardlara böyle bir görev de yüklenemez. Bunun yanında, standardda yer alan teknik hususlardan bazlarına aykırı olan filin kasıtlı, bazlarına aykırı olan filin de kasıtsız olarak değerlendirilmesine imkân yoktur. Bu gibi hususlar yasalarla düzenlenir. Ceza konusunda ana yasa Türk Ceza Kanunu olup bunun «umumun sihhatine, yenecek ve içilecek şeyle mütteallık cürtimler» başlıklı bölümünde (mad. 394-396, 398-400) taşış konusunda hükümler bulunduğu gibi «Ticaret ve sanayiye ve müzayedeye hile ve fetayı karıstırmak cürtimleri» başlıklı bölümde (mad. 363) hüküm bulunmaktadır. Ancak, 1705 ve 3018 sayılı kanunlar özel birer kanun olmaları hasebiyle, mecburi standardı mevcut mallarla ilgili konulara bu konularda yazılı suç ve cezala itibar olunmak gereklidir.

10 Haziran 1930 tarihli 1705 sayılı yasada ceza ile ilgili hükümler bulunmaktadır. Yasanın 6 ve 7 nci maddeleri cezalara ilişkindir.

Yasanın 6 nci maddesinde, «bu kanuna tevfikan hükümetçe alınan kararlara ve nizamnamelere mugayir hareket edenler, tacir olsun veya olmasınlar, haklarında mahkemelerce fillerinin mahiyetine göre beş bin liraya kadar ağır para cezası ve şayet bu fillerinden dolayı Ceza Kanunu ile diğer kanullarda tâyin edilen cezalar daha ağır olursa onlar tatbik olunur ve tekerrütlü halinde ağır para cezası iki misline kadar iblîg ile beraber üç seneye kadar da hapis cezası hukmolunur.» hükümlü yer almıştır. Görülüyör ki burada «fillerin mahiyetine göre» cezaya hukmolunacağı belirtilmektedir. Burada, işlenen filin derecesi ve sonucu gözönünde tutularak ve buna göre ceza verilecektir. Burada kasdin bulunup bulunmadığını yargı araştıracaktır elbet. Sonunda da kendisinde hasıl olan kanaate göre hareket edecektir.

Ancak, 7 nci maddenin uygulanmasında böyle bir kanaata yer yoktur. Maddede «hükümetçe alınan tedbir ve kararlara muhalefeti itiyat haline» koymadan sözedilmekte ve bu gibilere 6 nci maddedeki para ve hapis cezalarının en fazlasının uygulanacağı belirtilmektedir. «mallarının zaptına ve kendilerinin iki seneye kadar ticaretten menedilmesine dahi» hükmüde bileceği hükmü konul-

maktadır. Bu ikinci durum gene ka-naat ve takdire bırakılmaktadır.

3018 sayılı yasanın 8, 9, 11 inci maddelerinde konuya ilişkin hükümler yer almaktadır. 8 inci maddedeki hüküm sudur: «1705 sayılı kanuna bu kanuna göre çıkarılmış tüzük ve alınmış kararlarla teknik bakımından aykırı filler de, ayrıca ceza tehdidi altına alınmamış bulunanları isleyenler hakkında sulh mahkemelerince yirmi liraya kadar hafif para cezası hukmolunur.» Maddede üzerinde durulması gereken iki husus vardır: birincisi «çıkarılmış tüzük ve alınmış kararlar»; ikincisi «teknik bakımından aykırı filler». Bilindiği üzere, standard konusunda artık tüzük çıkarılmamakta, Bakanlar Kurulunda alınan kararlar ile standardlar mecburi kılınmaktadır.

Bu konuda bir tereddüt ve yanlış anlama olacağını sanmıyoruz. Fakat, «teknik bakımından» aykırılık nedir? Standard tüm olarak bir teknik belge olduğuna göre, bütün standarda aykırılık «teknik bakımından» aykırılık sayılabilir mi? Burada söz konusu teknik aykırılık, kanunun ruh ve maksadına göre, işaretleme ile ilgili hükümlere aykırı davranıştır. Kanun, bu hususları kabahat saymış ve «hafif para cezası» ile cezalandırmaya uygun bulmuştur. Yoksa, bütün standarda aykırılık bu kadar hafif ceza ile cezalandırılamaz. Zaten 1705 sayılı kanundaki 6 nci madden kaldırılmış ve 8 inci madden «1705 sayılı kanun...» diye başlayarak o maddenin varlığını belirtmiştir. Bu duruma göre, standardların işaretleme ile ilgili hükümlerine aykırılık bu maddeye göre cezalandırılacaktır.

Kanunun 9 uncu maddesinde ise, «8 inci maddede yazılı kabahatleri işlemeyi yahut dahil veya hariçteki tâhhütlerini fena niyetle yerine getirmeyi itiyat etmiş olan tacirler hakkında 1705 numaralı kanunun ceza hükümleri tatbik olunur.» denilmektedir. Böylece, «itiyat» haline denilmektedir ve bu halde uygulanacak hükümler belirtilmektedir. İşaretleme ile ilgili hükümlerin yerine getirilmemesinde direnme, ağır bir cezayı gerektiren suç olarak değerlendirilmektedir.

3018 sayılı kanunun 11 inci maddesi doğrudan doğruya standardlarla ilgili olmadığından üzerinde durulmayacaktır burada.

Standardlara aykırı fillerde kasıt bulunup bulunmadığının tesbiti hususunda bazı tereddütlerin ortaya

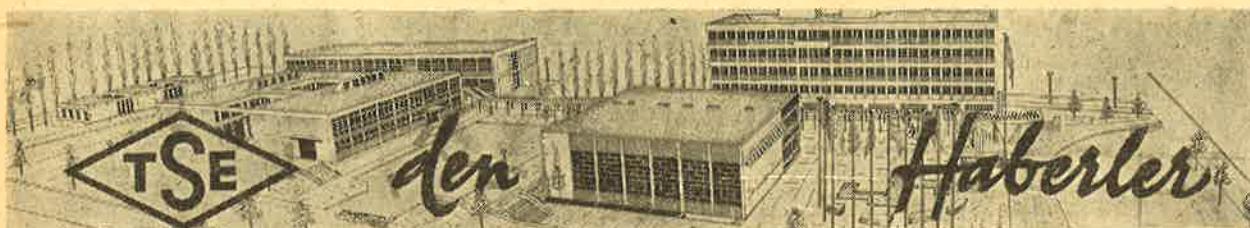
çıktığı anlaşılmıştır. Bu husus TSE'yi doğrudan doğruya ilgilendirmektedir. Bununla birlikte, konuyu bir vesile ile inceleyen TSE Mevzuat Hâzırlık Grubu, görüşünü söylece belirtmiştir:

«Bilindiği üzere 1705 sayılı kanunun 6 ve 7 inci, 3018 sayılı kanun 8, 9, 11 inci maddelerinin uygulanmasına gerektiren hallerde idare, filler ve delillerini tesbit eder ve işi adlı mercilere intikal ettirerek görevini ikmâl eyler. Filin manevi unsuru olan kasdin mevcud olup olmadığı ve suç teşkil edip etmediğinin tâhnik ve tesbiti adlı makamlara aittir. Bu itibarla uygulamalarla kanuna aykırılıkların görülmesi halinde idarece kasdin aranmasına ve tesbiti yoluna gidilmesi bir zorunluk bulunmamaktadır. Olayın olduğu gibi, gerçeğe uygun olarak tesbiti ve delillerinin ziyyâa meydan verilmemesi adlı makamların görevlerinin ifasında ve kanunun uygulanmasında yeter sayılabilir.

Teknik bir belge olan standardda teknik hatâların ne gibi ceza ile cezalandırılacağına veya cezalandırılamayacağı belirtilmesi mümkün değildir. 1705 sayılı kanunun yürürlüğe girmesinden sonraki dönemde yayınlanan tüzüklerde de bu husus sağlanamamış, bunun üzerine 3018 sayılı kanun tedyiv olunarak konu biraz daha vuzuha kavuşturulmuştur. Bu kanunun 8 inci maddesinde «teknik bakımından aykırı fillerden» dolayı hafif para cezası hukmolunur denilmekte, maddede file teknabil eden ceza itibarile suç kabahat vasfında görülmekte ve kasıt unsuru aranmaksızın bu cezanın verilmesi mümkün kılınmaktadır. Fakat, hangi hususun «teknik bakımından aykırı fili» olduğu C. Savcısının ve Yargıcı takdirine bırakılmıştır. 3018 sayılı kanunun 9 neu maddesi ise 8 nci maddedeki filin itiyat haline getirilmesini öngörerek bu halde uygulanacak cezayı belirtmektedir. Bu maddenin uygulanmasında, itiyatın kabulü ile kasdin kabul olmadığı aşikârdır. Burada söz konusu edilen «fena niyet»in olup olmadığı ancak muhakeme sonunda anlaşılabılır. Yoksa bu «fena niyet»i aramak ve bunu takdir etmek idarenin görevi değildir.

Tamamen adlı merci ilgilendiren ve muhakeme sonunda anlaşılan kasıt unsurunu standardda belirtmenin mümkün olmadığı ve olamayacağı kanısındayız».

Sayıorum ki böylece durum aydınlatıcı çıkmaktadır.

TSE'nin düzenlediği kursa katılanlar toplu halde

TSE'nin Sanayi Bakanlığı personeline düzenlediği Standardizasyon kursu başarı ile sonuçlandı

Türk Standardları Enstitüsü, Sanayi Bakanlığı'nın isteği üzerine, Bakanlığın, çeşitli bölgelerde mecburi standardları uygulama ve kontrol ile görevli personeli için bir haftalık bir standardizasyon kursu düzenlemiştir.

Sanayi Bakanlığı'na bağlı bölge müdürlükleri ve irtibat memurlukları ile çeşitli kuruluşlardan 25 kişinin katıldığı kurs, Türk Standardları Enstitüsü salonlarında 20 - 25 Kasım tarihleri arasında devam etmiştir.

20 Kasım Pazartesi sabahı saat 9.30'da yapılan Açılış Töreninde ilk sözü TSE Yönetim Kurulu Başkanı Faruk A. Sünter alarak kursiyerlere

«hoş geldiniz» demis ve bir haftalık programı açıklamıştır. Daha sonra, Sanayi Bakanlığı adına konuşan Mü-

şter Yardımcısı Kemal Aybarsu, Bakanlığının, bu kursun düzenlenmesini ne gibi sebeplerle arzuladığını belirtmiş; bu arada, hızlı bir gelişme içinde olan sanayimizin beklenen düzenli yola girebilmesini sağlayacak beli başlı tedbirlerin standardizasyon olduğunu ifade ederek, uygulamaların yeni bir anlayışla ele alınması gereği üzerinde durmuştur. Türk Standardları Enstitüsü'nün bu kursu düzenlemekle Sanayi Bakanlığına yaptığı yardıma teşekkürlerini bildirerek konuşmasını tamamlayan

Müşter Yardımcısı'ndan sonra, Faruk A. Sünter kursun ilk dersini vermiştir.

TSE Başkanı, konuya bugün standardizasyonun Dünya ölçüsünde kazandığı büyük öneme deşinerek girmiş; artık bizim de, gelişmiş ülkelerde olduğu gibi standardizasyon alanında yoğun bir çalışma dönemine girdiğimizi ve çabaşımıza hız vermemiz gerektiğini belirttikten sonra, uluslararası standardizasyon çalışmalarında yer alan belli başlı kuruluşlar hakkında geniş bilgi vermiştir.

«Standardın anlama ve çeşitleri» konulu dersle, aynı gün öğleden sonra başlayan kurs, bir hafta süre ile

sabahları 3 ve öğleden sonraları da 2 saat olmak üzere devam etmiştir.

Bu arada, 22 Kasım Çarşamba günü öğleden sonra, piyasada standart kontrolu tatbikatı yapılmış, tatbikat sorumlusu ve Dergimiz Genel Yayın Müdürü Muzaffer Uyguner'in yönetiminde, grup halinde ve usulüne uygun şekilde kaput bezî ve sabun numuneleri alınarak standardlarına uygunlukları tespit edilmek üzere TSE lâbora tuvarlarına teslim edilmiştir.

24 Kasım Cuma günü öğleden sonra, bu defa tatbikat TSE lâbora tuvarlarında yapılmış ve alınan sonuçlar üzerinde tartışılmıştır.

Kurs sonunda kursiyerler, verilecek sertifikalara esas olmak üzere bir test imtihanına tâbi tutulmuşlardır; ayrıca, 25 Kasım Cumartesi günü «Kapanış» tan önce, bir de genel tartışma düzenlenmiştir.

Kapanış töreninde birer konuşma yapan TSE Başkanı Faruk A. Sünter ile Sanayi Bakanlığı İnsan Gücü Eğitim Kurulu Başkanı Ergün Zorlutuna, TSE ve Bakanlık yönlerinden, bu kurstan elde olunan olumlu sonuçların memnuniyet verici olduğunu belirtmişler ve kursiyerlere meslek hayatlarında başarılar dilemisiştir.

Okuyucularımıza bir fikir vermek üzere kursta işlenen konuları ve öğretim görevlilerini aşağıda sunuyoruz :

- 1) Standardların Anlamı ve Standard Çeşitleri; Celâl İmre - TSE YÖR. KRL. BŞK. Vekili ve Mühendislik Hiz. Hz. Gr. Başkanı,
- 2) Bizde ve Dünyada Standardizasyon Tarihçesi; İbrahim Kütlutan Or. Y. Müh. TSE Başmüşaviri
- 3) Türk Standardlarının Hazırlanma Usulleri; İbrahim Kütlutan Or. Y. Müh. TSE Başmüşaviri.
- 4) Türkiye'de Standard Uygulamasına Esas Teskil eden Kanunlar; Fuad Arun - Danıştay Üyesi
- 5) Türkiye'de Standard Uygulaması (Tüzükler, Usuller, Uygulayıcıların Grevleri); Muzaffer Uyguner - Başbakanlık Kanunları ve Kararlar Tet. D.Üyesi.
- 6) Standard Uygulamasında Lâbora tuvarların Önemi; Argun Dağcıoğlu - Kimya Y. Müh. TSE Lâbora tuvarları Müdürü,
- 7) Fabrikalarda Kalite Kontrolu Uygulamasından İzlenimler; Fatma G. Yörüköglü - O.D.T.Ü. Mezunu, TSE,
- 8) Fabrikalarda Kalite Kontrolu Uygulamasından İzlenimler; Mehmet Yılmaz - İktisat Fak. Mezunu, TSE,
- 9) Standardizasyonun Faydalari ve Ekonomik Veheleri; Tamer Berkün - İktisat Fak. Mezunu, TSE.

TSE Başkanı Sünter, kursun açılış konuşmasını yaparken

Kursiyerler TSE Lâbora tuvarlarında

Elektrik Lâbora tuvari gezilirken

TSE Teknik Kurulu 15 standard daha kabul etti

TSE Teknik Kurulu geçtiğimiz ay içinde 2 kez toplanmıştır. Kurulun ilk toplantısı 1.11.1967 tarihinde yapıldı. Gündemde üç standardın değiştirilmesi ile ilgili tasarı ile sekiz yeni standard tasarısı bulunuyordu.

Elektrik Hazırlık Grubu ilgililerinin IEC toplantıları dolayısıyla gelmemeleri yüzünden TS. 183 «Floresan Lâmbaları» ve TS. 278 «Tungsten Flâmalı Elektrik Lâmbaları» standardlarının değiştirilmesi tasarıları gelecek toplantıya bırakılmış; TS 396 «Boyalı ve Baskılı Tekstil Marmulleri Renklerinin Kısa veya Uzun Süreli Su Hastaları» standardının değiştirilmesi tasarısı müzakere edilerek kabul edilmiştir.

Yeni standard tasarılarından «Motorlu Araçlar Fren Balataları» tasarımının da gelecek toplantıya bırakılması uygun bulunumuştur. Gündemde bulunan :

- 1 — İçten Yanmalı Motor Sogutma Sistemleri için Lâstik Hortumlar
- 2 — Demirden Başka Metalden yapılan Geri Tepme Valfi (Çek Valfleri)

3 — Çelik için Genel Teknik Teslim Şartları (ISO/R-404)

4 — Ostenitik Dökme Demir

5 — Lamel Grafitli Dökme Demir.

6 — Soğuk Haddelenmiş Pirinç Levha ve Pirinç Seritler (Genel Maksatlar için)

7 — Soğuk Haddelenmiş Bakır Levhalar ve Bakır Seritler (Genel Maksatlar için)

tasarıları ise oy birliği ile Türk Standardı olarak kabul edilmiştir.

Teknik Kurul, ikinci kez 29.11.1967 tarihinde toplanmış ve gündeminde bulunan konuları görüşmüştür.

İlk olarak iki standardın ambalajlarla ilgili maddelerinin değiştirilmesi tasarıları ele alınmıştır.

1 — TS 183 Floresan Lâmbaları

2 — TS 278 Tungsten Flâmalı Elektrik Lâmbaları

Standardların 3,2 maddelerinin değiştirilmesi kabul, ikinci standarın 3,1 maddesinin değiştirilmesi ise red edilmiştir. Bundan sonra yeni tasarıların görüşülmeye geçirilmiş ve

1 — Motorlu Araçlar Fren Balataları

2 — Anma Gerilimleri 1000 Volt-tan Yüksek İç ve Dış Tesisatta Kullanılan Yalıtkan Mesnetlerin Deneyleri (IEC - PUB. 168)

3 — Tarım Traktörleri İçin Kuyruk Mili ve Çeki Demiri (ISO/R-500)

4 — Flogopit Mika (ISO/R-444)

5 — Bakır-Nikel Alâsimârlarının Sınıflandırılması (ISO/R-429)

6 — Alüminyum Bronzları ile Özel Alüminyum Bronzlarının sınıflandırılması (ISO/R-428)

7 — Saç ve Levha Esas Kalınlıkları ile Tel ve Çubuk Esas Çaplarına ait ISO Metrik Serileri (ISO/R-388)

8 — Oluklu Kiremitler ve Mahya Kiremitleri Standardları kabul edilmiş öbür tasarılar gündeminde bırakılmıştır.

TÜBİTAK, 1967 Bilim ödüllerini TSE salonlarında dağıttı

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu 1967 yılı bilim ödüllerini 11 Kasım günü Türk Standardları Enstitüsü Salonlarında düzenlenen bir törenle dağıtmıştır.

Törende, başta Cumhurbaşkanı Sayın Cevdet Sunay olmak üzere Parlamentodan, Hükümetten, Üniversite ve bilim kuruluşlarından davet olunan seçkin bir topluluk hazır bulmuş ve TÜBİTAK Bilim Kurulu Başkanı Ord. Prof. Dr. Cahit Arf, yaptığı konuşma ile bu yıl ödüllü kazanan bilim adamlarımızı açıklamış ve kısa biyografilerini okuyarak davetlilere tanıtmıştır.

1967 bilim ödüllerini, 1962 yılın dan beri Brookhaven National Laboratory'de üzerinde çalıştığı Kat Hal Fiziğine getirdiği yeniliklerden dolayı Prof. Cavit Erginsoy; 1965 den beri Yale Üniversitesi Makine Mühendisliği kursusunda plastisite teorisine yaptığı katkıdan dolayı Prof. Turan Onat; ve mühendislik alanında mekanizmaların kinetiği ve dinamikini ipleri götüren çalışmalarından dolayı Baunschwig Üniversitesi'nde Ordinaryüs Prof. Dr. Bekir Dizioğlu kazanmışlardır.

Cumhurbaşkanı Sayın Sunay yaptığı kısa konuşmada bu üç bilim adamlımızı tebrik etmiş ve bilim çalışmalarının başarıya ulaşmasını diledikten sonra ödülleri sahiplerine vermiştir.

Törenden sonra, Prof. Dr. Bekir Dizioğlu, Prof. Dr. Cavit Erginsoy ve Prof. Dr. Turan Onat birer konferans vermişlerdir.

Ürdün Sanayi Heyeti TSE'yi ziyaret etti

Makina Mühendisleri Odası'nın, sınai mamlûllerimizi tanıtma amacıyla Orta ve Yakın Doğu ülkeleri temsilcilerini memleketimize daveti tizerine bir Ürdün heyeti gelmiş ve Oda'nın düzenlediği bir program gereğince çeşitli sınai kuruluşlarımızı gezen heyet, 16 Kasım Perşembe gününü de Türk Standardları Enstitüsü'ne ayırmıştır.

Ürdün Nafia Nezareti Makina Dairesi Reisi Salem Konsol ve Malzeme Dairesi Reisi Muhammed Nigün ile mihmandarları, önce TSE Genel Sekreteri Veliid İsfendiyar'ı ziyaret etmişler; daha sonra Enstitü ve Lâboratuvar tesislerini gezerek ilgiliерden izahat almışlardır.

Yukarıdaki fotoğrafta, Ürdün heyeti ve mihmandarları TSE Genel Sekreteri Veliid İsfendiyar ile görülmektedir.

Ticaret Bakanlığı Heyeti TSE'de

Ticaret Bakanlığı, dış teskilata tayin olunan Ticaret Atase, Atase Yardımcısı, Müşavir ve müşavir yardımcılarının gidecekleri tilkelerde, ihracatımızın artırılması konusunda gerekli temasları yapmak, ihracatçılarımızın ve ilgili teşekkürlerin bu yoldaki isteklerini tesbit etmek, dışarıda görev alacakları ülkelerde ihracat maddelerimiz bakımından daha mücəhhez bulunmalarını sağlayacak tətikləri yapabilmelerini mümkün kılmak amacıyla bir gezi programı düzenlemiştir.

20 - 21 Kasım günleri Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği'nde incelemelerde bulunan heyet, 22 Kasım Çarşamba günü Türk Standardları Enstitüsü'ni ziyaret etmiş, ertesi günü İstanbul'a hareket ederek, İstanbul Bölge Ticaret Müdürlüğü'nde bir süre çalışıktan sonra ay sonuna kadar, İstanbul Sanayi Odası ve Oda'nın tesbit ettiği sanayi tesisleri ve İstanbul İhracatçı Birlikleri'nde çalışmalar yapmıştır. Bu incelemeler, 18 Aralık'a kadar sürecek ve Müşavirli,

heyet, İstanbul'dan sonra İzmir ve Mersin'i de gezdikten sonra Ankara'ya dönecektir.

Bu program dahilinde 22 Kasım Çarşamba sabahı, Türk Standardları Enstitüsü'ni de ziyaret eden 14 kişilik heyet, öğleden sonra da temaslarına devam etmiştir. Saat 9,30'da TSE Başkanı Faruk A. Sünter, yaptığı konuşma ile, standardizasyonun Dünya ticaretindeki önemli rolünü belirtmiş; dış tilkelerdeki temsilcilerimizin, bu konudaki gelişmeleri çok yakından izlemeleri gereği üzerinde durarak, misafir heyet üyeleri, ne TSE'nin kendileri ile her türlü resmi ve kişisel ilişkiler kurma isteklerini bildirmiştir.

TSE'yi ziyaret ederek incelemelerde bulunan Ticaret Bakanlığı heyetinin listesini ve yeni görev yerlerini aşağıda sunuyoruz :

Sadun Etensel (Paris Ticaret Müşaviri)

Nida Türkmen (Tokyo Ticaret Müşaviri),

Gündüz Arda (Ottava Ticaret Müşaviri),

Rasin Diker (Kopenhag Ticaret Müşaviri),

Cemil Sevin (Bağdat Ticaret Atasesi),

H. Vasfi Toksoy (Karaçi Ticaret Atasesi),

Seref Durugönül (Telaviv Ticaret Atasesi)

Macit Varlık (Cidde Ticaret Atasesi),

Özger Akad (Bern Ticaret Müşavir Yardımcısı),

Mete Erer (Hamburg Ticaret Atase Yardımcısı),

Kemal Baltalı (Bonn Ticaret Müşavir Yardımcısı),

Halil Şahin (Paris Ticaret Müşavir Yardımcısı),

Ihsan Kirca (Roma Ticaret Müşavir Yardımcısı),

H. Hüsnü Karaklıç (Beirut Ticaret Ataşeliği Kâtibi),

Dincer Saracel (Bonn Ticaret Müşavirliği Kâtibi),

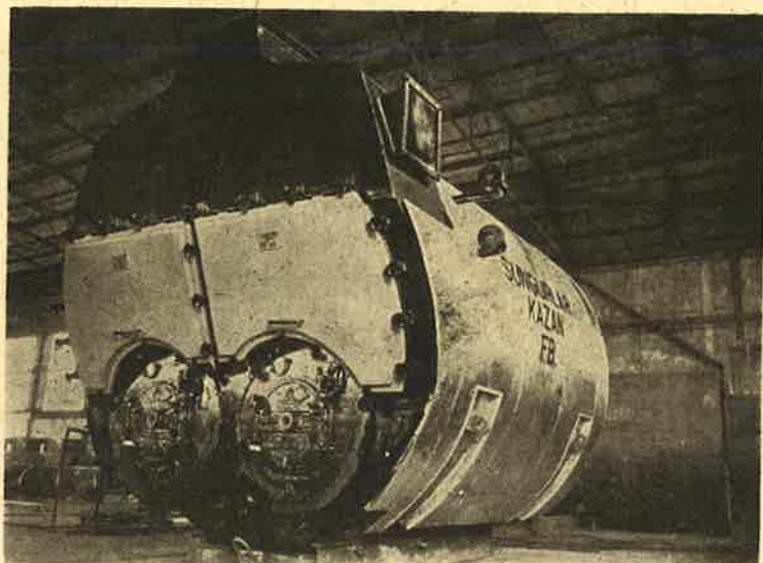

I D E A L
STANDARD SUNGURLAR
ISI SANAYİİ ANONİM ŞİRKETİ

L & C STEINMÜLLER

SARCO

ISI TEKNİĞİNDE EN ÖNDE ...

Merkez Bürosu:

Boğazkesen C. 63 - SUNGURLAR HAN - Tophane - İstanbul Tel: 49 45 20 - 44 28 08

Fabrika : Kemerburgaz C. Çobançeşme Mevkii
Silâhtar - İstanbul Tel.: 21 19 54

Ankara : Atatürk Bulvarı - Kınacı Apt. 107/4
Yenişehir - Ankara Tel.: 12 80 34

İzmir : Tel.: 37762

TSE Hazırlık Gruplarında

ELEKTRİK :

- ★ Elektrik Mühendisleri Odası'rcı hazırlanmaları teklif edilen bir grup standartı hazırlayacak teknik komiteler kurulmuştur.
- ★ «Akım Cinsi», «Dağıtım Sistemleri», «Bağlantı Metodları» ve «Devre Elemanları» standartlarının ilk tasarımları, raportörlerince tamamlanarak teknik komitelerine sunulmuştur.
- ★ «Elektrik Ark Kaynak Transformatörleri» ve «1000 V'un Üstündeki Alternatif Gerilimlerde kullanılan Geçiş Izolatörleri (Buşingler)» tasarımları, yakında mütalâaları için ilgili yerlere göndereilmek üzere Hazırlık Grubu tarafından olgunlaştırılmaktadır.
- ★ «Alternatif Akım Ayrıcıları ve Topraklama Ayrıcıları» ile «Anma Gerilimleri 1000 V'dan Yüksek İç ve Dış Tesisatta Kullanılan Yalıtkan Mesnetlerin Deneyleri» tasarımları tamamlanarak Teknik Kurul'un tasvibine sunulmuştur.

KİMYA :

- ★ «Yemeklik Tuz (Sodyum Klorür)» ve «Oto Camları» standard tasarımlarını hazırlamak üzere kurulan teknik komiteler çalışmalarına başlamışlardır.
- ★ «Trafik Levha Boyaları» tasarısı Hazırlık Grubunda incelenmektedir.
- ★ «Trafik Yol Boyaları» tasarısı yakında Teknik Kurul'a sunulacaktır.
- ★ «Oto İç Lâstikleri» ve «Süperfosfat» tasarımları Teknik Kurul'a sunulmuştur.

LÂBORATUVAR :

«Mangan Cevherlerinin Kimyasal Analiz Metodları» başlığı altında hazırlanan «Titan Tayini», «Vanadyum Tayini» ve «Kalsiyum Oksit - Mağnezyum Oksit Tayini» tasarımlara tamamlanmış olup yakında Teknik Kurul'a sunulacaktır.

MADEN :

- ★ «Madenci Küregi» ve «Kaya saplamaları» tasarımlarını hazırlayacak teknik komiteler kurularak çalışmalarına başlamışlardır.
- ★ ISO Rekomandasyonlarından tercüme edilen çeliklerin Kimyasal analiz metodlarından olan «Karbon Tayini» «Silik Tayini» ile yine ISO'dan alınan «Refraktör Ürünler» tasarımları Hazırlık Grubunda görüşülmektedir.
- ★ «Demiryolları Vagonlarında, Yüklenmiş Manganez Cevherlerinden Nümune Alma Kuralları», «Muskovit Mika Yaprak ve Zarlarının Boyutlara göre sınıflandırılması» ve «Ayarlı Demir Direkleri» tasarımları yakında Teknik Kurul'a sunulacaktır.
- ★ «Fluorit Mika Yaprak ve Zarlarının Boyutlara Göre Sınıflandırılması» tasarısı Teknik Kurul Gündemindedir.

MAKİNA :

- ★ «Oksijen Tüpleri», «Asetilen Tüpleri», «Sıkıstırılmış Gazlar İçin Tüp», ve «Basingli Hava Tüpü» tasarımlarını hazırlayacak teknik komiteler kurulmuştur.

- ★ «Debriyaj Balataları», Hazırlık Grubunda görüşülmektedir.
- ★ «Capalar», «Balta - Nacak» ve «Oto ve Yol Makinaları Patinaj Zincirleri» tasarımları, gelen mütalâalarla göre olgunlaştırılmaktadır.
- ★ «Menşetler», «Alaşimsız ve Az Alaşımı Çelikler için Ark Kaynağı Elektrodları» ve ISO'dan tercüme edilen «Tarım Traktörleri için Kuyruk Mili ve Çeki Demiri» tasarımları Teknik Kurul gündemindeidir. Diğer taraftan, «Hava Musluk ve Kavramaları», «Motorlu Kara Taşıt ve Traktör Makasları (Yaprak Sustalar)» ve «Yağ Pompa Deney Metodları» tasarımları da yakında tamamlanarak Teknik Kurul'a sunulacaktır.

METALÜRJİ :

- ★ «Alüminyum Alaşımları» tasarısunun Teknik Komite çalışmaları devam etmektedir.
- ★ Hazırlık Grubu, «Demir ve Çeliklerin sınıflandırılması» ve «Sıcak Haddelenmiş, Yuvarlak Kavisli, Çelik Eşitkenar Kögebentleri» tasarımları incelemekte ve mütalâaları derlenen «Yumuşak Lehüm» ve «Bakır Alaşımından Yapılmış Yuvarlak Yayılk Teller» tasarımlarını da olgunlaştırmaktadır.
- ★ «Piring Teller (Genel Maksatlar İçin)» ve «Çekilmiş Bakır Teller (İletken olarak kullanılmayan)» tasarıları ile 428, 388, 429 ve 431 numaralı ISO Rekomandasyonlarından derlenen 4 tasarı tamamlanmış olup; yakında Teknik Kurul'a sunulacaktır.

MÜHENDİSLİK HİZMETLERİ :

- ★ «Temiz Su Tesisatının Yerlestirilmesi ile İlgili Teknik Şartlar ve Tarifler» tasarısı ilk; «Kirli ve Pis Su ile Yağmur Suları Tesisatı Hesap Esasları» tasarısı ise ikinci defa mütalâaya gönderilecektir.
- ★ «Aksap Yapıların Hesap ve Yapım Kuralları» tasarısı tamamlanmış ve Teknik Kurul'a sunulması kararlaştırılmıştır.

TEKSTİL :

«İpliklerde Çeşitli İşlemlerde Meydana Gelen Hataların Muayenesi», «İpliklerde Sabit Gerilimli Sarma Muayenesi» «Kumashlardan Çıkarılan İpliklerde Numara Düzgünsüzlüğünün Ölçümesi», «Kumashlardan Çıkarılan İpliklerde Kısılma Oranı Tayini» ve «Kumastan Çıkarılan İpliklerde Numara Tayini» tasarımları Teknik Kurul Alt Komitesinde görüşüllererek tamamlanmıştır.

ZİRAAT :

Uluslararası esaslara göre yeniden hazırlanan «Yemeklik Zeytin» tasarısı, yakında mütalâaları alınmak üzere ilgili yerlere gönderilecektir.

KASIM AYINDA MÜTALÄA İÇİN İLGİLİ YERLERE GÖNDERİLEN STANDARD TASARILARI

ELEKTRİK :

- ★ Çelik Özü Alüminyum İletkenlerin İmalinde kullanılan Çinko Kaplanmış Çelik Teller.
- ★ TEKSTİL :
- ★ Türk Yapağları
- ★ Hali Yünleri

TÜRK PIRELLI

çeşitli yollarda PIRELLI

MISAFIRLIK

Armağan ANAR

Telefon çalar. Karşındaki ses, «Bu akşam size gelmeyi düşünüyorduk, evde misiniz?» der. Evdeyseniz, bu işe canınız sıkılsa bile, «Buyurun bekleriz. Ne kadar memnun olduk» dersiniz. Veya gözlerinizde bir tasla iki kuş vurmanın parıltısı, siz telefonu açarsınız, «Bu akşam bize falânlar geliyor. Siz de gelirseniz çok memnun oluruz.»

Arkada nevde hafiften bir telâş başlar. Yemek çabuk yenmeli, ortalara yayılmış gazete, dergiler toplanmalı, sigara tablaları parlatılmalı, çocuğa deslerini bu akşam yemek masasına yaymaması tenbih edilmeli, kapıçı çağrılp çarşıya gönderilmeli, üste başa çekidüzen ve rilmeli, kaybolan «Bu akşam da erken yatma» hayalinin izleri yüzlerden silinmeli ve misafirler, «Ne iyi ettinizde geldiniz» diye karşılanmalıdır.

«Şöyle buyurun», «Yerinizi almış olmayım», «Rica ederim siz misafirsiniz» gibi sözlerle yerlesildikten sonra sohbete başlanır. Genellikle, önce havanın ne kadar soğuk veya sıcak ya da o gün için neyse o olduğu hususunda mütabakat sağlanır. İkinci olarak, ailenen belirli bir problemi varsa, meselâ haylaz evlât, huysuz kanyvalide, görgüsüz komşu gibi, ondan söz açılır. Bu arada kahve veya daha modern iseler içki ikram edilir.

Herkes kahvesini veya içkisini yudumlayıp sigaralar yanınca da esas konuya geçilir. Bu genellikle aktüel bir konudur. Erkekler ilmî, teknik veya siyasi yönlerden enine boyuna, şAŞıLACAK derecede derinlemesine tartışırlarken, kadınlar konu ile ilgili rivayet ve dedikoduları nakledekçe katarlar sohbete.

Derken çaylar gelir. Pastalar yenip çaylar tazelendikten sonra misafirler de ev sahipleri de sık sık göz ucuyla saatte bakarlar. Uygun bir süre geçtigine kanaat getirildikten sonra misafirlerden biri, «Artık kalksak, geç oldu» der. Ev sahipleri canlı görünmeye çalışarak, «Niye, daha erken» derler. «Yok, yok yarm erken kalkacağınız» diyerek misafirler ev sahiplerini ne kadar düşündüklerini belirtirler.

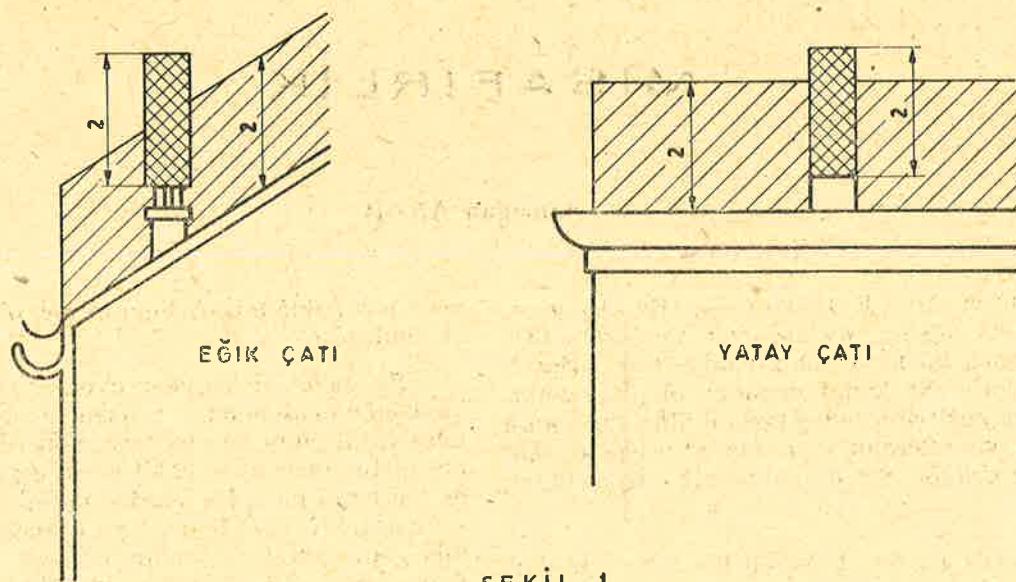
Nihayet veda anı gelir. Ayak üstü bir takım konuların açılması ve kapı sohbetinin uza-

ması genellikle misafirliğin bitmiş olmasının sevincindendir.

Bir davet, tören veya oyun toplantısı bahis konusu olmadığından, başkente orta ailelerin misafirliklerinin ana hatları budur. Hemen herkes gittiği evde nasıl vakit geçireceğini, ne yiye ne içeceğini bilir. Bu yüzden de misafirlik çoğu zaman, tekrarlaya tekrarlaya usandığı bir görev gibi gelir insana. İnsanlar bir çeşit hareket etmeye doğal olarak okadar meraklıdır ki, misafirliğe bir türlü bir yenilik getiremezler. Hattâ bildiği, alışıtu, sürprizi olmayan bir şeyi daha yapmış olmanın rahatlığı içinde dönerler evlene.

Geçenlerde tamamen aksi oldu. Ev sahibi birbirini pek tutmayan bir sürü insanı bir araya getirmisti. Misafirler cepeçevre oturup da aralarında kiminin yaşlı, kiminin genç, kiminin politikaya, kiminin kâğıt oyununa meraklı kimseler bulunduğu görünce sanki bütün kurallara aykırı hareket etmeyi bir borç bildiler. İçlerinden biri haydi bir şey oynayalım deyip iskambilere yöneldi. Bir diğeri ben su dergideki makaleyi merak ettim dedi. Bir diğeri, «Bugün ajanta....», diye bir konuya başladı. Bir başkası, «Cannım hep beraber tatlı tarafından açalım» dedi. Ev sahibesi anlaşan oldu olacak, ben de kuraların dışına çıkayıp diye bir düşünceye kapılıp, «Annem çok güzel turşu yapmış» diyerek şarapla turşu ikram etti. Ve gece yaralarına kadar bir karışıklıkta gitti. Kimi masanın etrafında oyun oynadı. Kimi konuştu, biri de çok özledim diyerek şehirlerarası telefonla teyzesini aradı.

Ben kendi hesabımı çoktan bu kadar eğlenceli bir gece geçirmemiştüm. Nedenini düşündüm ve buldum. Standard duygusu insanda doğal olarak var. Çünkü standard bir örnekliğin, alışılmışın, kurala bağlanmışın rahatlığını sağlıyor. Ama arada bir standardın dışına çıkmak da zevkli oluyor doğrusu. İnsana adetâ macera yaşamış gibi bir duyguya geliyor. İncedenince de bir kudret hissediyorsunuz kendinizde, ben istersem bütün kurallara karşı çıkarım gibisine. Ama sonra gene yataşip toplumun koyduğu standartları tekrar uygulamaya başlıyor, telefon çalıp da misafirlik sözkonusu olduğunda, «Nekadar memnun oldum» diyor ve rahat ediyorsunuz.

ŞEKİL - 1

Lentelere işaret konulması gereken alan.

Lentelerin geçirilemeyeceği alan.

Çizelge — 1

Malzeme	Bina Dışındaki İletkenler	Bina İçindeki İletkenler
Çelik (Çinko kaplamalı)	8 mm çapında tel	4,5 mm çapında veya 16 mm ² kesitinde tel
	Örgülü tel kullanılamaz	
	20 X 2,5 mm ² lik şerit	
Bakır	8 mm çapında tel	3,5 mm çapında veya 10 mm ² kesitinde tel
	7 X 3 mm çapında örgülü tel	
	20 X 2,5 mm ² lik şerit	
Alüminyum	Örgülü tel kullanılamaz	4,5 mm çapında veya 16 mm ² kesitinde tel
	25 X 4 mm ² lik şerit	

YENİ Standardlar

- I -

RADYO VE TELEVİZYON İÇİN ALICI ANTEN TESİSLERİ STANDARDI

Kemal TAN

Elektrik ve Makina Y. Mühendisi

Çağımızın harikalarından olan radyo ve onun daha ilerleyen sekli televizyon için, elektronik lamba ve tüpler, özel direnç, empedans ve kondansatörler gibi, alıcı antenlerin de önemini, okuyucularımızın takdir edecekleri şüphesizdir.

Transistörlerin bulunmasından önce, katod'un elektrik akımı ile isıtılması ve böylece elektron'un anod'a ıntışarım sağlayan ilk radyo lambalarında, belirli bir verici radyo istasyonundan yayılan yüksek frekanslı elektro-manyetik dalgaların, elektriksel etkisinin hissedilebilmesi için antenin toprağa göre kapasitesinin çok önemli bir değeri vardı. Bu değer, transistörlerin keşfi ve çok daha hassas alıcıların imaliyesinde azalmış ve çerçeveye şekilde en küçük radyoların ıgına sağlanabilecek antenlerle bu ihtiyacın karşılanması mümkün olabilmistiştir.

Buna karşılık, televizyon için anten durumu daha karışık bulunmaktadır, yatay ve düşey yönlerdeki titresimleri bulunan elektro-manyetik dalga yayımlarını toplayabilecek iki antenin, radyo antenlerinden farklı ve çok önemli bulunduğu, her halde elektrikle ilgilenenler tarafından bilinmektedir.

Bu sebeple Elektrik Hazırlık Grubu programına alınmış bulunan radyo ve televizyon için alıcı anten tesisleri standartı, UTE-C. 90-120, VDE-0855-1 ve TS-381 standartları ile kuvvetli akım Elektrik Dağıtım tesisatının bakım, işletme ve tesisi, ne dair yönetmelik ve elektrik iç tesisat yönetmeliği ile fenni şartnamesinden faydalananlarak, ilk tasarı halinde hazırlanmıştır. Bu tasarı TSE'nin kurallarına göre yeteri kadar işlendiğinden sonra üniversiteler, ticaret sanayi odaları ile muhafiz resmi ve özel ilgili kuruluşlardan ibaret - sanayi odaları ile muhafiz resmi ve özel ilgili kuruluşlardan ibaret, 67 yere gönderilerek bunların müthalâalarına sunulmuştur. Gelen müthalâalar ve yapılan çalışmalarla olgunlaştırılan tasarı, TSE Teknik

Kurulu'nun da kabulü ile yeni bir Türk Standardı halini almıştır.

Standard, «Konu, Tarif ve Kapsam» bölümünde anten'in radyo ve televizyona ait bina dışında kurulan anten olduğunu, radyo ve televizyon için kurulan verici antenler ile bina içinde ve taşıtlarda kullanılan veya taşınabilir cihazlarda bulunan antenlerin bu standard kapsamı dışında kaldığını belirterek bazı tarifleri açıklamaktadır.

— Anten tesisi olarak, anteni, taşıyıcı direği, lenteleri, yükseltici ve dağıtıci ile anten iniş iletkenini, toprak iletkenini ve bunların tesbit düzenlerini içine alan bir tesis kabul edildiği;

— Yükseltic (Amplifier) in, antenin aldığı yüksek frekanslı elektro-manyetik enerjiyi alıcıya iletme den veya varsa dağıticaya verilmeden önce büyütlen elhaz olduğu;

— Dağıtıcı (Distributor) in, anten veya yükselticden gelen yüksek frekanslı elektro-manyetik enerjiyi alıcılarla dağıtan bir düzende ibaret bulunduğu;

— Anten iniş iletkeninin de, antenin bir yükseltic veya bir dağıtıcı aracılığı ile alıcıya bağlayan genellikle ortak eksenli (Coaxial) bir kabul kabul edildiği;

Standard, «Simflandırma» bölümünde alıcı antenleri düşey, yatay ve çapraz biçimli sınıflara ayrılmaktan sonra «özelikler» bölümune geçmektedir. Bu bölümde ise, antenin mekanik ve elektrik özellikleri ele alınmakta ve antenin ve lentelerinin yerleştirilmesinde esas alınacak noktalar (Şekil 1 de özet olarak gösterilen) belirtilmekte, anten direğinin tesbitinde, anten iniş iletkeninin dışında, binaya girişte ve bina içinde göz önünde bulundurulacak özelikleri ayrı ayrı gösterilmektedir.

Elektrik özellikler olarak da, anten tesisinin bina dışındaki kısmı bir elektrik dağıtım şebekesine yakın ise, en elverişsiz düşmelerde bi-

le, faz iletkeninin antene değmeyecek şekilde düzenlenmesi ve anten altında bulunması halinde de elektrik şebekesi faz iletkeninden, anma gerilimi 60 kV'a kadar en az 6 m, daha yüksek gerilimli ise 10 m uzaklıkta bulunması gibi, önemli özellikler tesbit edilmektedir.

Anten iniş iletkeninin, anma gerilimi 1 kV'a kadar elektrik dağıtım tesisatından 10 cm, anma gerilimi 1 kV'dan yüksek ise $e = 10 - 0,8 (U - 1)$ cm (U kV olarak) den daha az olması gereği belirtilmektedir.

Ayrıca anten iniş iletkeninin yalıtkan ve yanmayan bir kılıf içerisinde konulması mümkün bulunmadığa halde bu iletken ile havagazı boruları arasındaki uzaklık 1 m den küçük olmamak kaydıyla,

$d \geq 0,1 R - 0,04 L - 0,1 m$ olması ve formülde R ohm olarak anten iniş iletkeni ile topraklayıcının toplam direncini, L de anten iniş iletkeninin m olarak uzunluğunu gösterdiği ifade olmaktadır. Antenin diğer özelliklerine de işaret olunduktan sonra, toprak iletkeni izah olunmakta ve bunun en önemli özellikleri de kullanılabacak malzemeye göre bir çizelgede gösterilmektedir.

Toprak iletkeninin ek ve bağlanıltılarının, yıldırma ve yangın tehlikesine karşı korunması için alınacak tedbirler de belirtildikten sonra, düşey anten direklerinin boyutları ayrı bir çizelgede gösterilerek standart sona ermektedir.

Memleketimizin ihtiyaçlarına göre bir taraftan malzeme standartları yapılmakta olan Türk Standardları Enstitüsünün, diğer taraftan usul ve tesisat standartlarını ele aldığı, sanayici ve tesisatçılarımızın dikkatlerinden kaçınmamış olsa gerektir.

Özellikleümüzdeki yillardan itibaren başlayacak olan televizyon yayınıları ile tekrar ve çok önem kazanacak olan anten tesisatı için hazırlanmış bulunan bu standartın büyük faydalara sağlayacağı muhakkaktır.

Çizelge - 1 Mekanik özelikler ¹⁾

Dökme demir sınıfı	DDK-45	DDK-38	DDK-42	DDK-50	DDK-60	DDK-70
Çekme dayanımı ²⁾ kgf/mm ²	45	38	42	50	60	70
Akma sınırı ²⁾ kgf/mm ²	35	25	28	35	42	50
Kopma uzaması ²⁾ % (L ₀ = 5 d ₀)	5	17	12	7	2	2
Basma dayanımı kgf/mm ²	80 - 100	70 - 90	80 - 100	90 - 110	100 - 120	110 - 130
Eğme dayanımı kgf/mm ²	80 - 95	75 - 90	80 - 90	85 - 100	90 - 110	100 - 120
Daralma %	~ 5	20	↔			
Brinell sertliği BSD 30 ³⁾ kgf/mm ²	160 - 240	140 - 180	150 - 200	170 - 240	210 - 300	230 - 320
Elastiklik modülü ⁴⁾ kgf/mm ²	~ 17 000			16 500 - 18 500		
Darbe eğme özlülüğü ⁵⁾ kgf/mm ²	2	10	8	6	4	2
Değişik çekme dayanımı ⁶⁾ kgf/mm ²		0,5	↔			
			0,35 X Çekme dayanımı			

Fiziksel özelikler

Özgül ağırlık 20°C da	kgf/dm ³	7,1 - 7,3	7,1 - 7,3			
Uzama katsayısı 20 - 100°C da	10 ⁶ / °C	~ 12	12	↔		
İşit iletkenliği ⁷⁾ 20°C da	cal/cm °Cs	~ 0,08	0,09	↔		
Özgül ısı 0 - 100 °C da	cal/g °C	0,13 - 0,17		0,13 - 0,17		
Elektrik direnci ⁷⁾ 20 °C da	Ω mm ² /m	0,5 - 0,7		0,5 - 0,7		
Manyetik körsitif kuvveti	Örsted		2	↔		
Manyetik endüksiyon dolumuştur 10 000 Örsted de	Gauss		18 000	↔		
				17 600		

Teknolojik özelikler

Dökme demir sınıfı	DDK-45	DDK-38	DDK-42	DDK-50	DDK-60	DDK-70
Doku	Çoğunlukla Ferrit	Çoğunlukla Ferrit	Çoğunlukla Ferrit	Ferrit/Perlit	Çoğunlukla Perlit	Çoğunlukla Perlit
İşleme durumu	iyi	çok iyi	çok iyi	iyi	iyi	yeterli
Aşınmaya dayanıklık	az	az	az	orta	iyi	çok iyi
Yüzey sertleştirilmesi ⁸⁾	az	az	az	orta	iyi	çok iyi
Esneklik ⁹⁾	orta	iyi	↔			
Kaynatılma ¹⁰⁾	kabil			kabil		

1) Katıklar eklenerken özellikler değiştirilebilir. Bunlar çizelgede gösterilmemiştir (TS 526 ya bakınız).

2) Bu değerler TS 526 ya göredir.

3) Temel doku (Ferrit, Perlit) oranına göre.

4) Grafit miktarına göre.

5) DWM - örneğine göre elde edilen değerlerdir.

6) Değişik eğme dayanımı, çentiksiz örnekle bulunmuştur.

7) Isı ve alışma tabi olarak.

8) Karbon ve silisyum oranları imkân nisbetinde az olmalıdır.

9) Temel doku (Ferrit, Perlit) ve Grafit miktarına tabidir.

10) Yüksek çekme dayanımlılar özel bir ısı işlemi görürler.

DÖKME DEMİR STANDARDLARI

Hâmit İŞERİ

Makina Mühendisi

Eskiiden kullanılmakta olan aiasımsız ve az alaşımı, Lamel Grafitli Kir Dökümler (KD), çekme dayanımı en çok 30 kgf/mm² ye kadar yapılmakta idi. Bu gün çekme dayanımı 40 kgf/mm² ye kadar yapılabilmektedir.

Son senelere kadar «Kir Döküm» adı altında belirtilen bu malzemeye bu gün «Dökme Demir» adı verilmektedir. Bu malzemenin belirli bir özelliği, dökülmüş durumda içersinde bulunan Karbon (Grafitin) serbest biçimli olmasıdır. Son gelişmelerle lamel (lif) biçiminde olan grafitleri, küresel biçimde getirmek imkân dahiline girmiştir. Grafit biçimini, dökme demir özelliğini bariz bir şekilde etkilemediğinden, her iki malzemeyi biri birinden ayırt etmek için standardlara :

— Lamel Grafitli Dökme Demir

— Küresel Grafitli Dökme Demir olmak üzere iki sinifa ayırtmak lüzumu hissedilmistir. Bunların her ikisi de «Dökme Demir» olarak adlandırılır ve fakat ayrı ayrı standard halinde intişar etmiştir.

Lamel Grafitli Dökme Demirler, ISO/R 185 «Classification of Grey Cast Iron» da 10 ila 40 kgf/mm² çekme dayanım sınıfları altında toplanmış olup, her sınıf 5 kgf/mm² olarak kademeleştirilmiştir. Bu değerler, ayrı dökülmüş ve ham döküm çapı 30 mm olan örneklerde göre geçerlidir.

Bu güne kadar «Sferolitik Dökme Demir», «Duktiles Dökme Demir», «Sfero Döküm», ve benzeri gibi çeşitli adlar altında belirtilen «Küresel Grafitli Dökme Demir» ler % 2 den fazla karbonlu ve Karbon - Döküm alaşımıdır. Kupol ve Elektrik ocaklarında eritilmiş «Lamel Grafitli Dökme Demir» in özel bir işlem ve katkılar sonucu elde edilen «Küresel Grafitli Dökme Demir» dir. Bu malzemenin özelliği, statik ve dinamik zorlanmaya dayanıklılığı, küresel grafit sebebiyle, çelik karakterine benzemekte, işleme ve dökme kolaylığı, sığaşa, aşınmaya ve korozyona dayanıklığı bakımından çelik döküm ve Lamel Grafitli dökme demire benzemektedir. Bu gün ucuzluk ve kolaylık sağlanması bakımından, eskiiden çelik dökümden ve hatta çelikten yapılması parçalar yerine yaygın

bir şekilde teknikte kullanılmaktadır.

Küresel Grafitli Dökme Demirle rin Standardize edilmiş 6 sınıfı vardır. Lamel Grafitlilere nazaran en küçük çekme dayanım değerleri 38 ile 70 kgf/mm² arasında değişmektedir. Bunların hepsi de aynı şarttan yapılmakta, fakat temel dokuları ve bundan dolayı da çekme dayanımı, akma sınırı ve kopma uzaması değişiklik arzetmektedir.

DDK — 45 Küresel Grafitli Dökme Demir, en çok kullanılanı olup, bir çok ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir. Bunlardan başka özel standard dışı olarak da dökülebilir.

Döküm parçalarının mekanik özellikleri, genellikle döküm parçası et kalınlığına tabidir. Bunun da soguma hızını az veya çok etkileyeceğ Ashtonardır. Ayrıca, döküm parçası geometrik ölçülerinin de rolü büyüktür. Bunlar dışında, kritik soguma hızı, eriyiğin bilesimi ile, mesela Silisyum gibi grafitleşebilen elementler ile, azalır. Aksine olarak, karbidle stabilize olabilen elementlerle soguma hızı artırılabilir.

Ayrı dökülmüş örneklerde, kimyasal bileşim, soguma hızı ve mekanik özellik arasında et kalınlığına bağlı olarak, bir dereceye kadar garanti edilebilen, bir ilgi vardır.

Küresel Grafitli Dökme Demirin özelliğini belirtmek için Y - Örneği kullanılmaktadır. Y — Örnekleri kuma dökülür ve örnek dökümü üzerindeki kum tabakası kalınlığının en küçük ölçüsü de tespit edilmiştir. Y — Örneği kalınlığı, döküm parçası et kalınlığına imkân nisbetinde uygun olarak seçilmektedir. Ayrıca, döküm parçasına yapışık dökülen veya döküm parçasından çıkarılan U — örnekleri de kullanılabilir.

İsi işlemi ile, et kalınlığına bağlı olmaksızın, mekanik özelliklerini belirli şekilde etkilemek mümkündür.

Bağlayıcı olmaması için standardına eklenmiyen küresel grafitli dökme demirlerin çeşitli özellikleri Çizelge — 1 de, bir fikir vermek üzere, gösterilmiştir.

Yukarıda belirtilen alaşımız ve az alaşımı dökme demirlerden başka çok alaşımı dökme demirler de vardır. Bunlara «Ostenitik Dökme De-

mirler» adı verilmektedir. Ostenitik Dökme Demirlerin, lamel ve küresel Grafitli olmak üzere iki çeşidi bulunmaktadır.

Yukarıda açıklanan Dökme Demirler :

— Lamel Grafitli Dökme Demir (TS 552),

— Küresel Grafitli Dökme Demir (TS 526) ve

— Ostenitik Dökme Demir (TS 551) olmak üzere üç ayrı standard altında toplanmış ve Teknik Kurulca kabul edilmiştir.

Çelik Standardlarında olduğu gibi, dökme demirlerde kısa işaretlerle adlandırılmıştır.

Dökme Demir deyimi esas olduğuna göre, bütün malzemeler DD (= Dökme Demir) ile başlamakta ve dokusu içerisindeki grafit şekillerine göre L (= Lamel) ve K (= Küresel) harflerini almaktadır. Ayrıca kgf/mm² cinsinden en küçük çekme dayanım değeri takı olarak gösterilmek suretiyle malzeme tam olarak kısaca adlandırılmaktadır.

Örneğin :

DDL — 30 ve DDK — 40 gibi

Çok alaşımı olan Ostenitik dökme demirler DD (= Dökme Demir) harflerinden sonra O (= Ostenitik) alır. Lamel veya Küresel Grafitli dökülmüş olacağını belirtmek için ayrıca L (= Lamel) veya K (Küresel) harfleri kullanılmıştır.

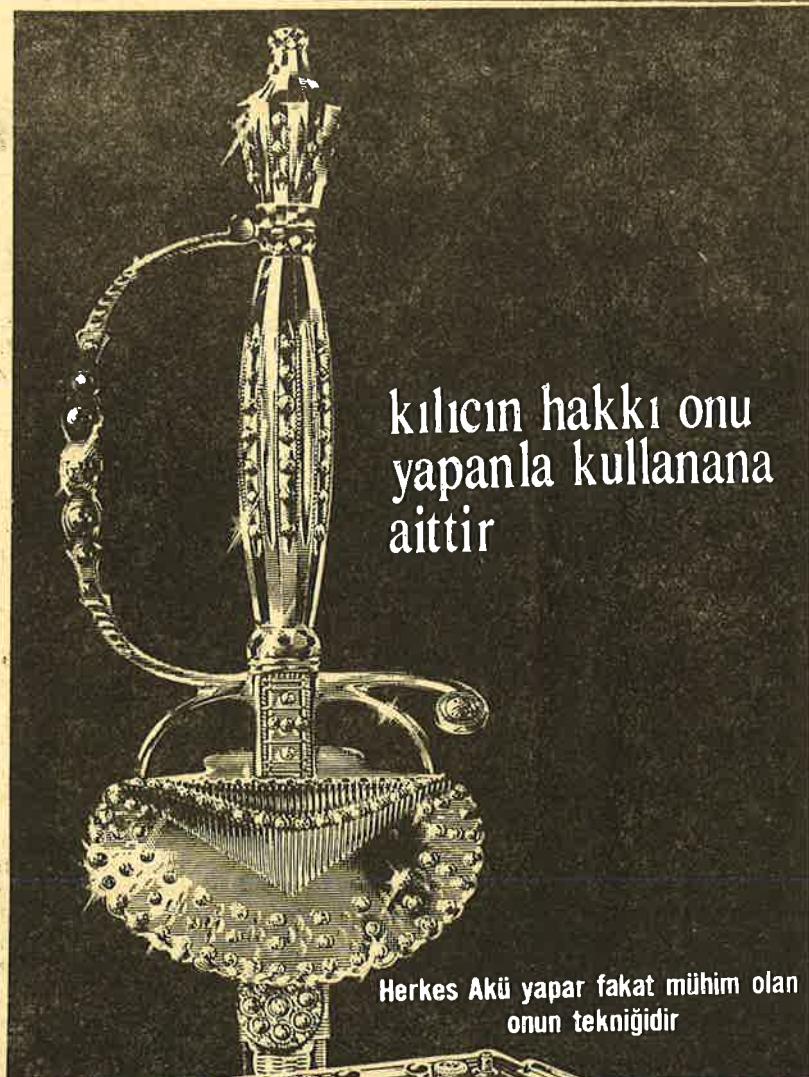
Alaşımız ve az alaşımı dökme demirler takı olarak en küçük çekme dayanım değerlerini almalarına karşılık çok alaşımı dökme demirler, alaşımında bulunan element ve oranları ile adlandırılmaktadır.

Örneğin :

DDOL — Ni Si Cr 2043 veya

DDOK — Ni Mn 234 gibi

Burada, Ni, Si, Cr, ve Mn alaşım elementlerinin simgesini ve 2043 ile 243 sayıları da sırasıyla bunların ortalama oranlarına göstermektedir. 2043 sayısının ilk iki rakamı olan 20, sıra ile yazılan simgelerden Nikelin (% 18 - 22) ortalamasını, üçüncü sayı olan 4, daha sonra gelen Silisyumun (% 3,5 — 5,5) ortalaması (Devamı 28. sayfada)

kılıçın hakkı onu
yapanla kullanana
aittir

Herkes Akü yapar fakat mühim olan
onun tekniğidir

REKLAMCILIK

EAS TUDOR

* Üstün tecrübe dayanan EAS akülerini
kullanmakla aradaki farkı sizde anlayacaksınız
Sizi yanıtabilecek taklitlerinden sakınmanız
menfaatinizi sağlayacaktır.

KİME SORARSANIZ SORUN
HERKEZ SİZE YİNE **EAS** DİYECEKTİR

EAS - EBONIT ve AKÜMÜLATÖR SANAYİİ ANONİM ŞİRKETİ Yakacık - Kârtal Tel : 53 36 53 - 53 36 54

BAŞKA ÜLKELERDEKİ STANDARD KURULUŞLARINI TANIYALIM

HOLLANDA STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ

(NEDERLAND NORMALISATIE - INSTITUT - NNL.)

Doğuşu :

Birinci Dünya Savaşında şiddetle hissedilen malzeme ve işgücü kılığı ve değişebilirlik imkânsızlığı (interchangeability), Hollanda endüstri çevrelerinde hemen standardlaştırmaya gitme ihtiyacını doğurmuş, ve 1916 yılında «Hollanda Endüstri ve Ticaret Birliği», «Kraliyet Mühendislik Enstitüsü» ile işbirliği yaparak, gerekli standartları hazırlayıp geliştirecek ve çeşitli alanlarda faaliyetleri koordine edecek bir komite kurmuştur.

Önceleri «Hollanda Standardları Ana Komitesi» adı ile anılan bu komite 1919 yılında bir tesis haline getirilmiş ve «Hollanda Standardlaştırma Tesisi» adını almıştır.

1959'da, tesis olma niteliği muhafaza edilmek suretiyle kuruluşun statüsü, kanunî hüviyetine kavuşturulmuş ve adı da «Tesis Şeklinde Hollanda Standardları Enstitüsü» olmuştur.

Üyeleri :

Tesis üyeliği herkese açiktır. 1967 yılı başında, üç kategorideki üyelerin sayısı şöyle idi :

Kamu Kuruluşları ve Belediyeler	400
Özel Sektör ve Endüstriyel, Ticari Bilimsel Kuruluşlar	2450
Özel Kişiler	13

İkinci gruptaki üyelerin aidatı, çalışmaları işçi sayısına göre tesbit edilmekte; her endüstri dalında, uygulanan ödeme birimleri, bu dalların özelliklerine göre ayarlanmaktadır.

Gelirleri :

Enstitü'nün gelirlerini, Hükümet yardımına, üye aidatı ve yayın satışları teşkil etmektedir.

Kuruluşun Yapısı ve Standardlarının Niteliği :

Enstitü'nün en yüksek organı Genel Kurul'dur. Genel Kurulda, bilimsel, teknik, ekonomik ve sosyal çevreler; uygun oran-

larda temsil edilirler. Üye sayısı 30 - 40 arasındadır. Bunun en az 8 - 12'si hükümet tarafından tesbit edilir. Genel Kurul üyeleri 3; Başkan ise 1 yıl için seçilir.

Genel Kurula yardımcı organlar şunlardır :

- İcra Kurulu (Genel Kurul tarafından seçilen 11 - 15 üye)
- İhtisas Konseyleri (Önemli 6 Endüstri sektöründen herbiri için 1 konsey kurulmuştur.)
- Standard Tekniği İstişare Komitesi
- İşletme - İçi Standardlaştırma Komitesi
- Standardlaştırma Eğitimi Komitesi

Standardlar, teknik komiteler aracılığı ile hazırlanır. Bu komitelerde, bütün menfaat gruplarının eşit oranlarda temsil edilmelerine dikkat edilir. Hazırlanacak standard, ilerde bir kanun ya da tüzük konusu olacaksa, bu teknik komitede Hükümet de mutlaka temsil edilir. Teknik Komite tarafından tamamlanan tasarı, Enstitü'nün yetkilileri ve «İç Yayın Komitesi» tarafından incelenir ve sonra mütalâaları alınmak üzere çeşitli kuruluşlara gönderilir. (Bu arada tasarılar, mütalâa için Standard Tekniği Komitesi'ne de gönderilir.) Gelen mütalâaların ışığında yeniden düzenlenen standard, İç Yayın Komitesi'nin gözetiminde bastırılır. Yayınlanan standardlar, her 5 yılda bir yeniden gözden geçirilir.

Yayınlanan standardların ve standard tasarılarının sayısı 2000 kadardır.

Markası :

Hollanda Standardları Enstitüsü, tescilli standardlara uygunluk markası sistemini uygulamaktadır. Standardlara uygunluğu belirtmek isteyen imalâtçı, malının üzerinde ilgili standartın numarasını ve NEN işaretini serbestçe koyabilir. Bu serbest marka uygulamasından doğrudan doğruya imalâtçılar sorumludurlar.

Gana Endüstriyel Standardlar Enstitüsü

(INDUSTRIAL STANDARDS INSTITUT
OF GHANA - ISIG -)

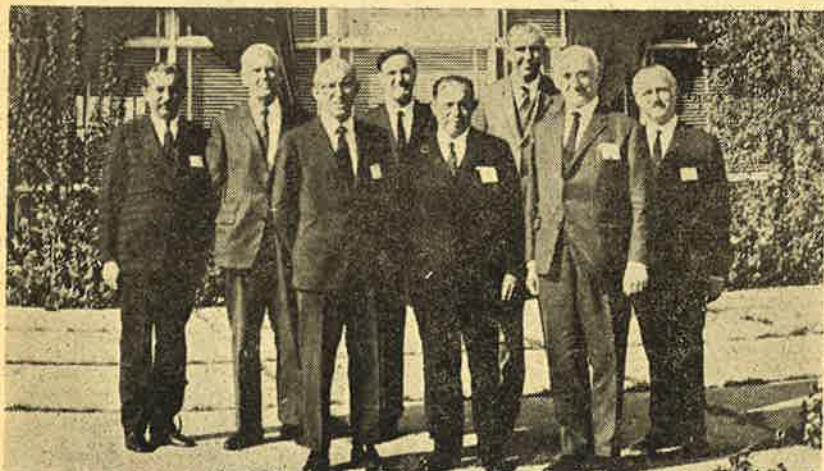
Gana Endüstriyel Standardlar Enstitüsü, Bilimler Akademisi bünyesinde, 1966 yılında kurulmuştur. Akademi içinde bir «Standardlar İstişare Komitesi» teşkil edilmiş ve bu komitenin, bir komisyon halini alması için çalışmalar başlamıştır. ISO üyesi olan bu kuruluş, simdilik bir enstitü kurma yolunda çaba göstermektedir.

Standard Dünyasından Haberler

IEC toplantılarına katılanlar TSE binaları önünde

Elektrik kabloları konusundaki IEC çalışmaları Kasım ayında da devam etti

Toplantıya katılanlardan bir grup TSE Başkanı ile

Milletlerarası Elektroteknik Komisyonu (IEC) nun «Elektrik Kablolari» konusundaki çalışmaları, geçtiğimiz Kasım ayının ilk günlerinde de Türk Standardları Enstitüsünde devam etti.

Geçen sayımızda, Ekim içinde toplanan 18A «Gemi Kablo ve Kablo Tesisatı» Alt Komitesi ile 20B «Alçak Gerilim Kablolari» Alt Komitesinin çalışmalarını anlatmış, 20 numaralı «Elektrik Kablolari» Teknik Komitesi'nin ise 1 Kasım'da, Genel Kurul halinde toplanarak, geçitli Alt Komite ve Çalışma Gruplarının vardıkları sonuçları gözden geçireceğini bildirmiştik.

1 Kasım 1967 sabahı saat 9.00 da, Başkan İtalyan G. L. Palandri'nin yönetiminde başlayan 20 numaralı Teknik Komite çalışmalarına, (Devamı 28. sayfada)

AVRUPA EKONOMİK KOMİSYONU ÇABUK BOZULUR MADDELER STANDARDİZASYON CALIŞMA GRUBU TOPLANDI

Çalışma grubu toplantılarından önce eksperler grubu da bir gün süre ile çalıştı

Toplantıda Türk Hey'eti

Cenevre — (Özel Muhabirimizden) Avrupa Ekonomik Komisyonu (E.C.E.) Cabuk Bozulur Maddeler Standardizasyon Çalışma Grubu, 14-18 Kasım 1967 tarihleri arasında Cenevre'de Palais des Nations'da toplanmıştır.

13 Kasım Pazartesi sabahı başıa yip, akşam geç saatlere kadar devam eden ve Çalışma Grubuna bağlı olan Eksperler Grubu toplantısında ise, iki ayrı oturumda da «patates» konusu ele alınmış ve ertesi günü toplantıacak olan Standardizasyon Çalışma Grubuna sunulacak milletlerarası tasarıya son sekili verilmiştir.

Bu toplantıya, Hollanda'lı J. M. Glotzbach Başkanlık temsilci ve Belçika Bulgaristan, Çekoslovakya, Danimarka, B. Almanya, Finlandiya, Fransa, Macaristan, İrlanda, İtalya, Hollanda, Polonya, İspanya, İsviçre, Türkiye, İngiltere ve Yugoslavya delegeleri görsütmelere katılmışlardır.

Turfanda patatesler için ayrı bir

rekomendasyon olduğu göz önünde tutularak bu tasarıının adı deñistirilmiş ve «saklanacak patatesler» denmiştir.

İki yıldanberi Avrupa'da ihtiyari olarak vürlüklük bulunan patates standardının pek çok hükümleri deñemis ve anlaşmaya varılmış olduğundan, toleranslarla ilgili noktalarda bazı ayarlamalar yapılmakla yetinilmiş «isaretlemeyen» bölümünde bazı rötlar yapılmıştır.

Standardizasyon Çalışma Grubu :

14 Kasım Salı günü öğleden sonra, E.C.E. Tarım Bölümü Müdürü Mr. Jacoby'nin üyeleri selamlayan bir açılış konuşması ile başlayan Standardizasyon Çalışma Grubu Toplantılarında sunulacak milletlerarası tasarıya hazır bulunmuştur :

Belçika, Bulgaristan, Danimarka, Batı Almanya, Fransa, Macaristan, İrlanda, İtalya, Hollanda, Polonya, İspanya, İsviçre, Romanya, Türkiye, İngiltere ve Yugoslavya.

Ayrıca, Avrupa Patates Toptancıları Birliği, Uluslararası Bağ ve Sarap Ofisi, Avrupa Ekonomik Topluluğu (Orta Pazar), OECD ve C.E.A. temsilcileri de toplantılarında yer almışlardır.

Başkanlık Divanı Fransız A. Lotte (Başkan), Faruk A. Sünter (Baskan Vekili) ve Çekoslovakya'lı S. Stampsach (Baskan Vekili) dan kurulu bulunuyordu.

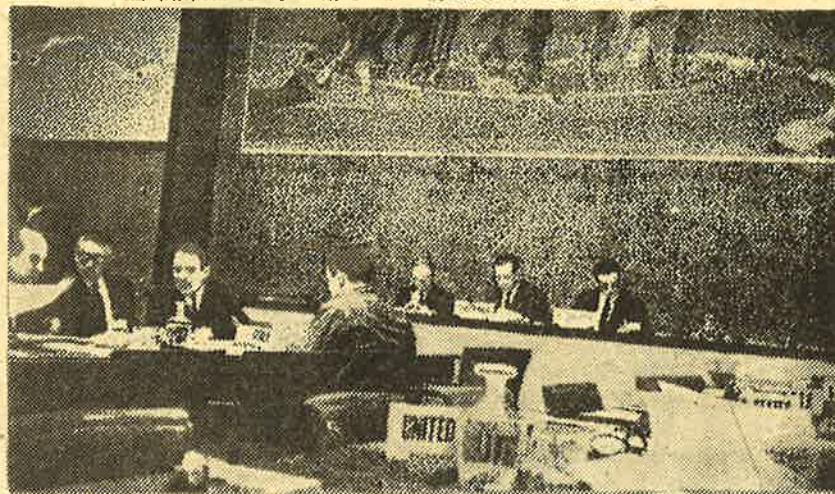
Baskan Lotte, hergün sabah 10-13, öğleden sonra da 15-19 saatleri arasında iki celse yapılmak üzere gündeme. Grubun tartışmasına sundu, Gündeme, bazı ülke temsilcilerinin erken dönme zorunluluğu karşısında bazı değişiklikler yapıldı ve görüşmelere baslandı.

İlk olarak «patates» konusu ele alındı ve bir gün önce sonuçlandırılmış bulunan tasarı, bu son sekilde ve avrıntınlara alt bazı küçük tartışmalar sonunda kabul edildi.

Codex Alimentarius Komisyonu ile E.C.E.'nin ortak çalışmalarından olan «meyva suları» ile ilgili konuların gelişmelerine dair, Müdür Yardımcısı Jacobson'un verdiği izahat dinlendi ve harcanan cabalar uygun görüllerken aynı zamanda çalışmaların devamı temenni edildi.

Orta Eksperler Grubunun, «dondurulmuş gıda maddeleri» konusunda yaptığı üçüncü toplantı sonunda hazırladığı rapor aynen kabul edildi. Diğer taraftan, Eksperler Grubu, Kabaklı ve İç Cevizler hakkında yaptığı 11 ve 12inci toplantıları sonunda hazırladığı rapor görüşme konusu edildi. Genel olarak karşılıklı anlaşmalarla yapılan bu konuda, sanavide kullanılan cevizlerin kontrol dışı bırakılması yolunda kapsama konan maddeye Türkiye itiraz etti ve bu itirazı, üretici ülkelerden İspanya ve İtalya tarafından desteklendi. Üretici ülkelerin tezi, ihrac olunan bir malın standarta bağlı kontrolu yapılırken, aynı maldan bir grubun kontrol dışı bırakılmasının stan-

(Devamı 28. sayfada)

Başkanlık Divanı

Birleşmiş Milletler Avrupa Ofisi Nezdindeki Türkiye Daimi Delegesi Sayın Özdemir Benler, E.C.E. Standardizasyon Çalışma Grubu Toplantıları müthinasebetiyle Cenevre'ye gitmiş bulunan TSE Başkanı Faruk A. Sünter se-refine bir öğle yemeği düzenlemiştir ve bu yemekte yine E.C.E. toplantılarına katılan Prof Dr. Sabahattin Özbel ile, ISO Genel Sekreteri Mr. Sharpston, IEC Genel Sekreteri Mr. Ruppert ECE Tarım Bölümü Müdürü Mr. Jacoby O.E.C.D.'den Mr. Normand, ISO Genel Sekreter Yardımcısı Mr. Marechal, IEC Genel Sekreter Yardımcısı Mr. Stanford ve B. M. Delegasyonumuzdan Metin Sırmen ile Üner Kırdar hazır bulunmuslardır.

Sayın Özdemir Benler, yemekte yaptığı konuşmada Türkiye'nin standardizasyona verdiği önemi belirtmiş ve kısa zamanda gerek tesisat ve ge-

rek teşkilat yönlerinden Ankara'da meydana getirilen TSE ile iftihar ettilerini sözlerine ekleyerek Baskan Sünter'in bu konudaki gayret ve çalışmaları övmüştür.

Buna cevap veren ISO Genel Sekreteri Mr. Sharpston, «Türkiye'nin, standardizasyon konusundaki gelişmelerinden hepimiz haberdarız. ISO ailesi, bu gavretlerinin bir sonucu olarak Baskanınız Sünter'i, kendisine Baskan seçmiştir. 1 Ocak'ta 3 yıl için görevde başlayacak olan Sayın Sünter'den, ISO'da, kendisi için büyük gelişmeler sañlamasını beklemektedir» demistiir.

Sayın Benler'in bir masa etrafında, ISO, IEC, ECE, OECD gibi dünyanın 4 büyük standard kuruluşunun yetkililerini toplaması ve bu toplantıının Başkan Sünter'in görevine baslamasının arefesine rastlaması; ayrıca bütün dünyanın, öntümizdeki dönemde herseyden önce milletlerarası standard kuruluşları arasında bir işbirliğinin sağlanması, arzulaması, toplantıya ayrı bir önem kazandırmıştır.

TSE Yönetim Kurulu, Sayın Benler'e bu vesile ile teşekkürlerini bildirmiştir.

ÇBS

ÇAVUŞOĞLU BOYA SANAYİİ İSTANBUL

Modern tesisleri haiz Etüd ve araştırma Laboratuarlarile mücehhez olan Alkyd, Reçine, Vernik, Kolofan ve Boya Fabrikalarımız kalifiye Kimya Yüksek Mühendisler ile personelin idaresinde her çeşit boyacı imal etmektedir. Çeşitlerimizden bazıları aşağıda gösterilmiştir:

YÜKSEK KALİTE NORMAL Fİyat MAMULLERİMİZ

ÇBS Plastik Boya

**ÇBS Superlux Sentetik
Oto Boyası**

**CAMEL - LUX Sentetik Boya
İnşaat Tipi**

Superlac Harici Boya

ÇBS Sentetik Hammerton Boya

Silverlux Aluminyum Boya

Superlux Sentetik Vernik

Superlux İngiliz Beziri

ÇBS Eğriboz Nefti

Çebesol Alkyd Reçineler

Kolofan

Parke lüx plastik parke clası

Kelebek Sellülozik Vernik

ÇAVUŞOĞLU BOYA SANAYİİ - İSTANBUL TEL: 49 67 10 (Dört hat)

HİNDİSTAN'DA STANDARD MÜHENDİSLERİ ENSTİTÜSÜ KURULDU

Gerek millî ve gerekse milletlerası standardlaştırma çalışmada büyük ilerlemeler kaydetmiş bulunan Hindistan'da, son zamanlarda bir «Standard Mühendisleri Enstitüsü» kurulmuştur.

Bilindiği gibi standard hazırlama faaliyetleri bugün birçok ülkelerde önemle ele alınmış ve bu arada teknik alanda «Standard Mühendisliği» adlı verilen bir ihtisas dalı ortaya çıkmıştır.

Konuya önele eğilen Hindistan'da Standard Mühendisleri birleşerek «Standard Mühendisleri Enstitüsü» adlı bir meslek kuruluşu meydana getirmiştir.

Merkezi Yeni Delhi'de olan Enstitü'nün önemli görevlerinden birisi de:

Standardlaştırma prensip ve metodlarının, standardlaşmanın produktivite üzerindeki olumlu etkisinin, millî ve milletlerası standardlardan elde edilecek faydalara ilgili tarafından gereği gibi anlaşılıp benimsenmesini sağlamaktır.

Enstitü, «Standard Mühendis» adıyla bir de dergi yayınılmaktadır. Diğer sayfalarımızda okuyucularımıza, Hindistan Standardları Enstitüsü Direktörü Dr. A. N. Ghosh tarafından bu konuda yazılan ve yukarıda adı geçen dergide yayınlanan bir makalenin tercüməsini sunuyoruz.

S. Dumer, Uluslararası bir Komiteye Başkan Yardımcısı seçildi

Washington Ticaret Müşavirimiz Sabahattin Dumer, 41 ülkenin üye bulunduğu Uluslararası Pamuk İstisare Komitesinin Enformasyon Tâli Komitesine oybirliği ile Başkan Yardımcısı Seçilmiştir.

Uluslararası standardizasyon çalışmaları ile yakından ilgili bulunan ve bu konuda TSE'ye yardımeli dokunan Sayın Dumer'e memleketimiz yönünden önemi olan bu görevinde de başarılar dileriz.

İHRAÇ MADDELERİ SANAYİNİN GELİŞTİRİLMESİ ZORUNLUĞU

ORTA AMERİKA'DA YAPILAN ÇALIŞMALAR

Ihracatın geliştirilmesi ve özellikle sanayie yöneltilmesi zorunluluğu, bugünkü memleketimizde olduğu gibi, diğer bütün gelişen ülkelerde de aktuel bir konu olarak üzerinde durmaya ve çabaları genişletmeye değer bir nitelik göstermektedir.

Bazı yönlerden bizimle aynı ekonomik şartlara sahip bulunan Orta Amerika ülkelerinde bu problemin çözümlenmesine yardımcı olmak amacıyla kurulmuş bulunan ICAITI (Orta Amerika'da, Honduras, Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Nikaragua ve Panama'nın meydana getirdikleri bölgeler standard kuruluşu) konu ile ilgili görüşlerini «Noticias del ICAITI» adlı dergisinde yayımlamıştır. Ülkemiz bakımından ilginç bulduğumuz bu yazıyı aşağıda sunuyoruz :

Gelişme yolundaki ülkelerde ihracatın artırılması ve ihracat maddelarının çeşitlendirilmesi gereği herkesçe iyi bilinen bir durumdur. Orta Amerika'da ithal maddelerinin gitmekle artan hacmi gözönünde bulundurularak, bu bölgeden yapılan ihracatın çeşitlendirilip geliştirilmesini hedef tutan bir programın hazırlanması zamanı gelmiştir. Şeker gibi birkaç özel kalem hariç, Orta Amerika Bölgesinden ihracat edilen işlenmiş maddelerin hacmi ve tutarı bu bölgenin sınai gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır.

Orta Amerika'nın ihracat gelirleri belli başlı üç tarımsal ürününden, sırasıyla kahve, pamuk ve muzdan sağlanmaktadır. Ihracat maddelerinin çeşitlendirilmesi konusunda harcanan çabalara rağmen bu bölgeden yapılan ihracatın % 75inden fazlasını yukarıda sayılan üç ürün tegşil etmektedir. Her ne kadar kereste, kakao, şeker, et ve kabuklu deniz hayvanları piyasasında son yıllarda hissedilir derecede bir canlanma olmuşsa da, bunların ihracat gelirleri için önem taşıdığı söylememez; diğer taraftan, bu ham maddelerin hepsinin fiyatları Orta

Amerikalı üreticilerin elinde olmayan etkenlere bağlı olarak Uluslararası piyasalarındaki fiyat dalgalarına tabidir.

Bu sebeple, Orta Amerikadaki sınai gelişmenin finansmanını sağlamak amacıyla ihracat için yeni üretim alanları bulmak kaçınılmaz bir zorunluluk halini almıştır. Orta Amerika'daki sınai gelişmenin gerçekleştirilebilmesi için bu bölgede elde edilen ham maddelerden azami şekilde faydalanan şarttır. Bunun için de bilim ve teknolojiden geniş ölçüde yararlanılarak kesin bir sanayileşme politikası ve çeşitli çabalaların birleştirilmesi gerekmektedir.

Yüksek kalite, sınai metodlar ve ihracatın ticari bir şekele sokulması ile birlikte, bu bölgenin yerli ürünler için özel teknolojilerin geliştirilmesi lazımdır. Bu alanda ICAITI (Orta Amerika Sınai Araştırma ve Teknoloji Enstitüsü) teşebbüsü ele alarak Orta Amerika'ya has tarımsal ürünlerin ve ham maddelerin sınai bir tarzda işlenmesine yol açan araştırmaları ve standardları bundan bir süre önce yapmayı başarmıştır. ICAITI'nın bu yöndeki çabaları, ümit verici olmakla beraber, bu bölgenin doğal kaynaklarından sistemi ve devamlı bir şekilde faydalamayı mümkün kılacık finansmanın yeterli olmaması sebebiyle bu çabalalar frenlenmiştir.

İşlenmiş ve yarı işlenmiş ürünlerin ihracat sorunları çeşitliidir, çuktur ve bu sorumlara modern pazarlama ve ticaret metodları ile birlikte yüksek bir teknolojik seviyeye erişme gibi hususlar dahildir. Bununla beraber digi piyasalarda rekabet edebilmek için Orta Amerika'nın bu sorunları en kısa bir zamanda çözümlemesi gerekecektir.

İş Adamları

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ

Okuyor

Türkiye ve Dünya'da cereyan eden iktisadi olayları yakından takip edebileceğiniz yegâne gazete

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ'dir

Abone için müzacaat :

Sehit Teğmen Kalmaz Cad. No. 30 — ANKARA

BİK

ASBEST BORULARI

PİK BORUDAN

% 40 UCUZ
HAFIF

Bayındırılık Bakanlığı Sıhhi Tesisat keşif ve
şartnamesi Kod No. 71 a

Merkez :
UNKAPANI C. 33
TEL: 27 22 19 - 22 35 87

UCUZ HAFIF SAĞLAM TECRİTLİ DAYANIKLI KESİLEBİLİR BOYANABILİR TÜRK NORM VE STANDARTLARINA UYGUN

Standard — 139

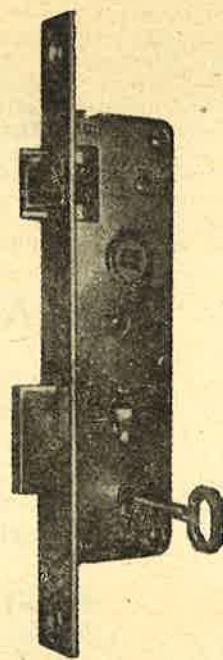
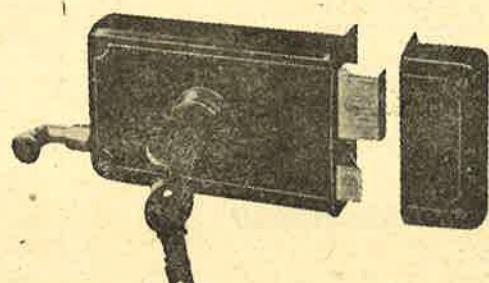
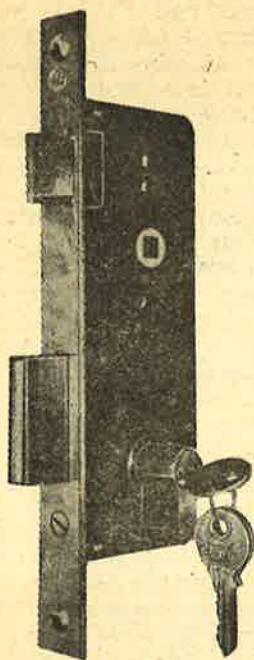

İTO KİLİTLERİ

SİLİNDİRİLİ (YALE TİPİ) KİLİTLERİMİZİN ÖZELLİKLERİ :

- Anahtarlarımız, yeni gümüş (FAKFON) alaşımındanandır.
- Kilit Bareleri, 5 fişeli olduğundan açma ihtiyimali yüzbinde birdir.
- Fişe yayları FOSFOR BRONZ yay malzemesinden imâl edilmiştir.
- Kilit yayları (Din : 17200 ve Din : 17222) hakiki yay çeliğindendir.
- Ayna, Dil ve sürgüler tamamen PİRİNÇTEN yapılmıştır.

ÇEŞİTLERİMİZ :
GÖMME VE MAKARALI GÖMME
GÖMME SİLİNDİRİLİ VE MAKARALI
SİLİNDİRİLİ TİRAJLI
SİLİNDİRİLİ EMNIYET KAPI KİLİTLERİ

UMUMİ SATIŞ MERKEZİ : Tel : 27 90 00
Mustafa Kurtkaya - Nöbethane Cad. 25/2 Sirkeci - İstanbul

FABRİKA : Tel : 21 59 12
İto Kilit Fabrikası - Topçular Kışla Cad. 123 Rami - İstanbul

Standard — 140

STANDARD MÜHENDİSİNİN NİTELİKLERİ VE SORUMLULUKLARI

Dr. A. N. GHOSH

Hindistan Standardları Enstitüsü
Genel Direktörü

Tarihçe:

Hindistan'da, bağımsızlığın kazanılmasından sonra ortaya çıkan en önemli olay, ekonomik planlamanın bir sonucu olarak ülkenin hızlı bir endüstriyelizme dönemine girmiştir. Önceleri, oldukça belirsiz ve bulanık bir ortam içinde bulunan standardlaştırma hareketi de, son yirmi yıl içinde üretici tüketici ve diğer endüstriyel tıretimle ilgili gruplar arasında, «kalite» suur ve anlayışının yavaş yavaş yerleşmesinde önemli rol oynamıştır. Bu kavramın yaygınlaşmasında başlıca etken, bugün «standard mühendisler» adını verdigimiz ve son zamanlara kadar değerlerini gereği gibi takdir edemedigimiz bir grup meslek adamı olmuştur.

Bizde, nisbeten yeni sayılan bu meslek, A. B. D., Fransa Almanya, Japonya gibi, endüstrilerinde uzun bir süreden beri standardlaştırmaya büyük yer verilmiş ipleri ülkelerde çok iyi tanınmakta ve değerlendirilmektedir.

Standard Mühendisinin Nitelikleri :

Bir standard mühendisinin sahip olması gereken nitelikler ve beseri özellikler hakkında çok şey yazılmıştır. Bunlar gerçekte şoktur ve belki de, böyle kısa bir yazı içinde hepsinden söz etmek mümkün değildir. Standard mühendisi, herseyden önce temel bir teknik eğitim görmüş olmalıdır; ancak bu herkesin anladığı manada bir mühendislik öğretimi değildir. Örneğin, herhangi bir teknolojik dalda ya da, standardlaştırmadan rahatlıkla uygulanabilecegi beseri davranışların söz konusu olduğu bir alanda uzman olmak yeterlidir. Kimya, teknik veya tarımsal maddeler; hatta mühendislik dışı olan, dokümantasyon, tip sözleşmeler, sevk ve idare usulleri v.s. gibi konular, bir standard mühendisinin ihtisas dalları olabilir.

İster bir fabrikada; isterse başka bir seviyede olsun, standard

mühendisleri belirli bir denetim altında çalışmadıklarından, inisiyatif yaratıcılık gibi kişisel niteliklere de geniş ölçüde sahip bulunulmalıdır.

Standardlaştırma, gerek bir fabrika, gerekse millî ve milletlerarası ölçüde bir işbirliği çalışmasıdır ve bu çalışma değerlendirilirken, bu iş ve fikir birliği prensibinden hareket etmek gereklidir. Her standard mühendisi, problemleri çözümlemeye çalışırken genellikle, birbirinin karşılık fikirlerle yüz yüze gelecek ve sık sık, gelenekçi meslektaşlarının, yeni ve daha etkili metodlara karşı direnen sert tutumları ile karşılaşacaktır. İşte bu sebepten, fikirlerini kabul ettirebilmek için daha sabırlı ve sebatkar olmalı; mensubu bulunduğu organizasyonun diğer bölgüleri ile saygılı ve samimi bir işbirliği havasını yürütebilmelidir. Doğru ve açık düşünüm yeteneği ve baskalarını ikna edebilmek kaabiliyeti gibi hususlar da bir standard mühendisinde bulunması şart olan önemli niteliklerdir. Ancak bu sayede ki, hazırlanan standardlar onları uygulayacaklar tarafından tam bir kabul görür.

Mr. Everett Woester'e göre, bir standard mühendisi diplomat, komple bir mühendis olmalı; yabancı dil konusunda, normalin üstünde bir yeteneğe sahip bulunmalıdır. Standard mühendisinin en kısa ve özü içinde tekil bir ifadesi ise, Almanlar, «Wunderknabe - harika çocuk» deyimi ile yapmaktadır.

Bir imalat şirketinde standard mühendisi, başarıya ulaşabilmek için yüksek sevk ve idare ile direkt temaslar kurmalı, standardizasyon programının gereği gibi desteklenmesini sağlayacak ölçüde sahibi presijie sahib olmalıdır. Çeşitli departmanlar arasında ortaya çıkabilecek anlaşmazlıklarla, organizasyonun ortak çıkarlarını ve amagalarını göz önünde bulunduran teklifleri yapabilmelidir.

Standard mühendisinin belli başlı görevleri aşağıdaki gibi sıralanabilir:

a) Standardizasyon programını hazırlayıp geliştirmek ve yönetmek;

b) Standardları hazırlayıp, aralarındaki koordinasyonu sağlamak ve günün gereklerine uygun şekilde idame ettirmek;

c) Endüstriyel standardların geliştirilmesine ve idamesine yardımcı olmak;

d) Bir danışman gibi, diğer mühendislik bölgülerine hizmet etmek ve buna bağlı olarak standardları, muhafiz spesifikasiyonları ve teknik dökümanları içinde bulunduran kitaplık veya arşivlerinin yönetimini ve idamesini deruite etmek.

Bu şartlar altında, gerekli hüner ve yeteneklere sahip bir kimse, standard mühendisi olarak bulunabilmesinin çok müşkül olduğu düşüntülebilir. Bu hükmü, bir derecede kadar doğrudur ve bu yüzden de, saydığımız kaabiliyetlerin geliştirilmesi için yoğun bir eğitim ve deneme devresine ihtiyaç vardır. Hindistan Standardları Enstitüsü, düzenlediği eğitim programları sayesinde standard mühendisliği alanında kendi ihtiyaçlarını karşıladığı gibi, başka ülkelere gelen değerli teknolojistlerin de bu konuda yetişmelerine yardımcı olabilmıştır.

Bugün, Hindistan'da, «Standard Mühendisleri Enstitüsü» adıyla meslekî bir kuruluşun meydana getirilmesi olması bizleri memnun etmektedir. Her standard mühendisi, artık kendini, uzman olduğu daldaki gelişmelerde aynı seviyede tutmalı; aynı zamanda diğer konularda da, kendi çalışmalarında faydalana bilmek için gerekli bilgilere sahip olmaya çalışmalıdır. Bunun için de, araştıracı bir kafaya, sınırsız bir tescessüs duygusuna malik olmak ve teknik literatürü devamlı ve inceden inceye gözden geçirmek zorunluluğundadır. Çeşitli meslekî kuruluşlar tarafından düzenlenen teknik simpozyumlar ve konferansların işlenmesi zorunluluğu da gözden irâk tutulmamalıdır.

L. RUPPERT
IEC Genel Sekreteri

IEC Çalışmalarının Dünya Ticaretine Etkileri (*)

C. J. STANFORD
IEC Genel Sek. Yard.

Ekonominin bir lâboratuvar bilimi olmadığı gerçekdir; ayrıca, standartlaşmanın dünya ticaretine olan etkilerini, dikkatli ve kontrollü bir bilimsel deney sonucunda tespit etmek de imkânsızdır. Hattâ problemi, istatistik donelerine dayanarak çözümlemeye çalışmak bile, büyük güçlüklerle karşılaşmasına yol açar. Zira bu takdirde, gerek resmi; gerekse özel sektörde dahil binlerce şirketin ticaret kayıtlarını incelemek gerekir. Bu sebeple, dünya ticaretinde, Milletlerarası Elektroteknik Komisyonu (IEC) nun ilgili rekomandasyonlarına dayanılarak hazırlanan standardların ne ölçüde rolü bulunduğunu söylemek mümkün değildir. Bununla beraber, IEC çalışmalarının, pratik alandaki uygulamaları hakkında bilgi vermek ve böylelikle IEC'nin dünya ticareti üzerindeki etkisinin belirtimesini tespit etmek kabildir.

Bugün elektrik mühendislerini ve ekonomik planlamacıları düşündüren problemlerden biri, elektrik gücünün, kıtalararası ölçüde mübadelesinin sağlanmasıdır.

Avrupa Ekonomik Komisyonu'na bağlı Elektrik Gücü Komitesi'nin 25inci toplantısı ile ilişkili olarak düzenlenen son genel tartışma sırasında konuşmacılardan biri, IEC'nin elektrik enerjisinin üretimi ve nakli konularındaki standardlaştırma çalışmalarını sükrana karşıladılarını belirterek, bu kurulustan sitayışkâr bir şekilde bahsetmiş; bilimsel ve teknik alanlarda hakkından teslim edilmesi gerektiğini söylemiştir.

Hidrolik türbinlerin testleri konusundaki IEC Rekomandasyonundan, Amerika Birleşik Devletlerinin Batı Kıyıları, Avrupa, Afrika ve Avustralya gibi birbirleri ile ilgisi olmayan uzak mesafelerdeki pek çok kuruluşların yararlandıkları, herkes tarafından bilinmektedir.

Mühendisler arasındaki ilişkilerin etkî alanında, IEC çalışmaları, günden güne daha yararlı bir hâl almaktadır. IEC tarafından tavsiye edilen grafik semboller, yalnız oldukça farklı arzeden millî uygulamalar arasında değil; teknolojinin geçiti dallarındaki anlayış ve kullanımları da birleştirmekte; bir örnek hâle getirmektedir.

Elektroteknik malzemelerinin ve mamullerinin ticaretindeki dinamik gelişmenin önemli faktörlerinden biride, yeni teknolojilerin emin ve güvenilir bir şekilde tanıtılarak uygulanabilmesidir.

Yarı iletkenler alanındaki IEC çalışmaları, spesifikasyon ve test metodlarında gittikçe artarak kendini gösteren aykırılıkları ve fiziksel bigimlerdeki gereksiz çoğalmayı önlemek suretiyle gerçekten başarılı olmuştur. Nükleer enerjinin barışı amaçlarla kullanılması, bazıları «kovansiyonel» ve bazıları da yüksek ölçüde özellikler arzeden çok sayıda elektrik ve elektronik cihaz ve aletlerin kullanılmasını gerektirir. Bu önemli dalda IEC, çalışmalarına oldukça erken başlamıştır. Iyonize radasyonla ilgili olarak kullanılan elektriksel ölçme aparatı indeksinin

yayınlanması (Yayın No : 181), uluslararası ölçüde kabul gören terminolojinin, yayılma ve yaygınlaşmayı önyeleyen sun'ı engelleri nasıl yaktığını gösteren klasik bir örnektir. Büttün «Proses» ler için elektrik ve elektronik enstrumantasyon hızla yayılan bir başka elektrik teknolojisi dir ki, IEC bu konuda da yatırım mallarının akışının hızlandırılmasına yardımcı olmaktadır.

Bu, hiçbir zaman IEC'nin, tüketim malları aleyhine yatırım malzemelerine öncelikle angajे olduğu anlamına gelmez. Nitekim IEC, son olarak, ev tipi elektrik cihazlarının emniyet ve performanslarını ölçme metodları üzerinde çalışacak teknik komiteleri teşkil etmek suretiyle, bu tutumunu ispatlamıştır.

IEC çalışmalarının dünya ticareti üzerindeki etkilerini belirten iyi bir göstergede yayınlarının dünya ölçüsündeki dağıtım ve satışlarından, 1966'da, bu yayınlar 64 ülkeye satıldı. Son yıllarda satışlar, sabit fiyatlarla yapılan hesaplamalara göre yılda % 25 artış göstermiştir. Carif fiyatlarla ise, her 18 ayda bir misli artış görülmektedir.

Dünya ticareti, bir anlamda malların ve insanların nakli demektir. Ve bu anlayıştan hareket edilirse, IEC'nin elektriksel demiryolu ekipmanlarını ve gemilerin elektrik donanımını standardlaşturma konusundaki çalışmalarının dünya ticaretine

(1) The Magazine of Standards in 1967
Eylül sayısından alınmıştır.

sağladığı olumlu gelişmeler hiç de küçümsenemez. 92 numaralı IEC Yayımlanın girişinde, bu çalışmanın amaç belirtilirken, aynen şöyle denmektedir :

«Tayfaların ve benzeri yolcuların iyi şartlar içinde seyahati; değeri yüksek olan yüklerin sağlam bir şekilde taşınabilmesi için esas unsurlar olan, performans, güvenilirlik ve emniyet derecelerini garanti etmek.» Bu amaç gerek kara ve gerekse deniz nakliyatı için uygulanabilir niteliktedir.

Bugün elektrik ve elektroteknik alanındaki büyük ticari mukavelelerde, en azından alım satımın bazı safhalarında, ilgili IEC yayınılarından faydalananmadan işlerin yürütülemediğini söylemek, herhalde gerçeğin bir ifadesidir.

Yazımıza başlarken de belirttiğimiz gibi, IEC çalışmalarının dünya ticaretine etkilerini para değeri olarak ve kesin rakamlarla ifade edebilmek çok güçtür. Fakat vereceğimiz örnekler, bu etkinin ihmali edilemeyecek ölçüde olduğunu gösterecektir.

Bu etkilerin geniş çapta varlığını gösteren katı ve somut bir örnek olarak, A.B.D., İngiltere, Almanya, Fransa ve Japonya gibi ülkelerin elektronik ve telekomünikasyon alanındaki yatırım malları ve cihazları üretimlerini gözden geçirelim (örneklerin bu ülkelerden verilisinin nedeni, elimizdeki hazır bilgilerin burlara ait oluşu ve bu ülkelerin elektronik ve telekomünikasyon endüstrilerinde IEC Rekomandasyonlarına geniş ölçüde yer vermelidir).

Ele aldığımız ülkelerin 1963 ve 1964 yıllarındaki toplam üretimleri (elektronik ve telekomünikasyon yatırımları) :

24 milyon Dolar (24×10^9) ve bunun ihrac edilen kısmı ise :

2,7 milyon Dolar ($2,7 \times 10^9$) idi.

Bu ekipmanların büyük bir kısmı, IEC Rekomandasyonlarına göre standartlaştırılmış komponentlerden imâl edilmiştir.

Son 10 yıl içinde dünya elektrik ve elektronik mamüllerini ticareti, yılda % 15 artma eğilimi göstermiştir. Bu mamüllerin uluslararası cirosu, 1965'te 17 milyon (17×10^9) Dolar olarak tahmin edilmiştir. Son yıllarda beliren eğilimlerin devam ettiği kabul edilirse, bu rakamın 1968 sonunda en azından 25 milyon (25×10^9) Dolar'a yükseleceğini beklemek gerekmektedir.

IEC'nin, millî standardları harmonize etmek yoldundaki çabalarının bu gelişmedeki payını inkâr etmemek gerekir. Diğer taraftan, IEC çalışmalarına destek olan ülkeler de, bu fedakârlıklarının, ortaya çıkan faydalara tekrar kendilerine döndüğünü müşahede etmektedirler.

Gelişen Ülkelere Yardım :

Son yıllarda, teknik yönünden az gelişmiş milletlere, kendi endüstriyelini kurabilecekleri için yapılması gereken yardımların önemi hakkında çok şeyler söylemiştir. Ayrıca genişli uluslararası kuruluşlar, millî hükümler ve özel şirketler, bu amaç için, büyük meblâglar harcamaktadırlar. Bu konudaki pek çok plan başarıyla ulaşmış; fakat diğer bir kısmı da ilgili ülkelerin ekonomisinde, yardım yapanların umdukları olumlu etkileri yaratamamıştır. İhtiyaç ve imkânları sıhhâtlı bir şekilde tesbit ederek, bu esaslara göre hazırlanacak uluslararası standardlar, bu yeni kurulacak endüstrilerin mamüllerinin dünya pazarlarında tutunmasını ve böylelikle, milyonlarca insanın hayat standardının yükseltilmesini sağlayacaktır.

Uluslararası standardların, gelişen ülkeler için tedarik kaynaklarını genişlendirebilmeleri ve herhangi bir ülkenin millî standardlarına tâbi olmaktan kurtulmalâr şeklinde beliren öneminden çok söz edilmiş; buna karşılık çok gelişmiş ülkelerden, daha az gelişmiş olanlara doğru teknolojinin iletilmesi gibi bir vechesi, gereken önemle ele alınmamıştır.

Burada, hemen bir itiraz yükseltebilir :

«Eğer nihaî sonuc, teknolojinin potansiyel rakiplere transferi şeklinde olacağsa, neden benim mühendislerim uluslararası standartlaştırmaya katkıda bulunsun?» Bu soruya cevabı, mamûl maddelerin dünya ölçüsünde ticaret seviyelerini gösteren istatistiklerin rakamları arasında bulmak mümkündür. Mamûl maddelerin dünya ölçüsündeki ticaret seviyelerini gösteren istatistiklerin rakamları arasında bulmak mümkündür. Mamûl maddelerin, gelişmesini tamamlamış ülkeler tarafından meydana getirilen geniş bir piyasası vardır - bu mallardaki toplam mübadelesinin yarısı; hattâ üçte ikisi gelişmiş bölgelerde cereyan etmektedir - Ve diğer ülkelerdeki potansiyel pazarlar, bu ülkelerin ilk önce teknolojik seviyeleri yükseldikçe, söz konusu mallara açılamaz. Uluslararası standardlar, bir ülkenin kendi çabalarını değerlendirirken yarlanacağı bir «kriter» olarak, sağ-

lam bir ekonominin kurulmasına ve o ülkenin uluslararası ticaretteki yesini almasına yardımcı olurlar.

Sonuç :

Yukarıda degindigimiz gerçekler, IEC çalışmalarının dünya ticaretine etkilerini açıkça ortaya koymaktadır.

Bu olumlu sonuca ulaşabilmek için bina edilmiş bulunan bütün bu sistem, ana bilimsel kurallara ve onların teknolojiye uygulanmalarına dayalı bulunmaktadır.

IEC, bilimsel esaslardan hareket eden endüstriyi ele almaktı ve bilim alanındaki son bulusların, lâboratuvar sahasından, günlük yaşamımızın gereklerine aktarılmasına yardımcı olmaktadır.

IEC'nin kurucuları, bilinen ve bilinmeyen arasındaki perdenin, ortadan kaldırılmasını kendilerine amaç edinmişlerdir. Bu bakımdan, 1 numara altında kurulan Teknik Komite'nin «Terminoloji» adını taşıması bir tesadüf değildir. Bugün en seçkin uzmanlar bile, IEC'nin birimler, sayılar ve sembol harfler konularındaki çalışmalarına katılmaktadırlar. IEC'nin bu alandaki devamlı faaliyeti, 1906'dan bu yana, spesifikasiyonların hazırlanmasında göz önünde bulundurulmaları şart olan teknik esaslar olmaları bakımından bu birim, sayı ve harflerin ne kadar yararlı olduğunu göstermiştir.

İlk IEC Başkanı Lord Kelvin, Merkeze yazdığı 8 Kasım 1907 tarihli son mektubunda : «Milletlerarası Elektroteknik Komisyonu'nun, çalışmalarında gösterdiği gelişmeler hakkında verdığınız bilgiler, beni çok memnun etmiştir. Bu çalışmalar, muhakkak ki, bütün dünyada olumlu sonuçlar olarak takdir edilecektir.»

IEC' 60 yıldan beri, pek çok seçkin bilim adamı ve teknisyeni hizmete çağırılmış olduğu için tâliblidir. Öncülerin teşkil ettiği küçük bir kadro'dan başlayıp, bugün tasavvurun fevkinde binlerce konuda çalışan, binlerce mühendis ve bilim adamını sinesinde toplamıştır.

Bu çalışmalar, bütün dünyada «olumlu sonuç»lar vermemeydi, tabii ki, zamanımızdaki gelişmeler de olamayacaktı.

Bugün IEC, millî komitelerin aracılığı ile çeşitli endüstrilerden sağladığı destek sayesinde, kendisinden beklenen görevi zamanında ve yeterince yerine getirebilecek kudret ve kaabiliyettedir.

Elektrik kabloları konusundaki IEC çalışmaları

(Başterafta 20. sayfada) Belçika, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Almanya, İtalya, Japonya, Hollanda, Norveç, Polonya, İspanya, İsviçre, İngiltere, A. B. D., Yugoslavya ve Yunanistan'dan 41 delegeli katılmış, ayrıca Türkiye'de 15 kişilik konu ile ilgili kuruluşların temsilcilerinden kurulmuş bir delegasyon hazır bulunmuştur. Toplantı, IEC adına Genel Sekreter Yardımcısı C. J. Stanford da izlemiştir.

TSE ve IEC Türkiye Millî Komitesi Başkanı Faruk A. Sünter'in toplantıya açış konuşması ve buna, Teknik Komite Başkanı Palandır'ının cevabından sonra gündeme geçilmiş ve ilk olarak, 1965 Temmuzunda Londra'da yapılan önceki toplantıın tutanakları okunarak kabul edilmiştir.

Gündemin ikinci maddesinde yer

alan IEC Merkezinin, çeşitli komitelerin çalışmalarının hızlandırılması hakkında hazırladığı muhtira görüşme konusu edildi ve uygun karşalandı.

Daha sonra, önceki iki gün için de çalışmalarını tamamlayan 20B Alt Komitesinin raporu okunarak tasvip edildi.

8 Numaralı Çalışma Grubunun hazırladığı, PVC yalıtkan ve kılıfların deneylerine ait 4 adet doküman hakkında çeşitli ülkelerden derlenen görüşler gözden geçirildi ve bu dokümanlar, yapılan tavsiyelerin işliğinde olgunlaştırılmaları karara bağlandı.

Gündemin sonunda yer alan, elektriksel gerilim ve potansiyel farklıları ile ilgili semboller konusu, tizerinde fazla görürse olmadan, IEC'nin genel prensipleri arasında mütala edilmesi kararlaştırılarak

sonuçlandırıldı.

20 Numaralı Teknik Komite'nin, 2 Kasım akşamı sona eren çalışmalarını takiben, 3 Kasım sabahı toplanan 11 numaralı «Kauçuk ve Termoplastik Yalıtılmış Yüksek Gerilim Kabloları» Çalışma Grubu'nun raportörü B. Amerika'lı Mr. E. J. Merrell, 8 numaralı Çalışma Grubunun aynı cins kabloların, alçak gerilim için olanları konusunda çalıştığını ve bu çalışmalar tamamladıktan sonra, yüksek gerilim kablolarında da buna paralel çalışmaların yapılması gerektiğini açıklamış ve buna göre ilk hazırlık çalışmalarını yapacaklarını belirtmiştir.

Programa göre iki gün sürenmesi beklenen bu toplantı, böylelikle 1 günde tamamlanmıştır.

Dökme Demir Standardları

(Başterafta 17. sayfada)

ni ve son sayı olan 3 ise Kromun (% 1,5 — 4,5) ortalamasını belirtmektedir.

Ostenitik Dökme Demirler, çok alaşımı demir - karbon döküm malzemesi olup, alaşımız ve az alaşımı dökme demirlerin aksine doku şekli ostenitik temel dokuludur. Karbon, doğrulukla Grafit parçaları hâlinde toplanır.

Grafit şekline göre :

— Lamel grafitli ostenitik dökme demir,

— Küresel grafitli ostenitik dökme demir olmak üzere iki sınıfa ayılır.

Çizelege — 2 de Amerikan ve İngiliz Standardlarına göre eşdeğerleri ile piyasada kullanılmakta olan

adları gösterilmiştir.

Ostenitik Dökme Demirleri, alaşımında bulunan element ve grafit biçimlerine göre çeşitli özellikler arzedeler. Bunlardan bazıları: Korozyon, erozyon, sığa dayanıklılık, iyi kayma özelliği, 196°C a kadar dayanıklılık gibi. Ayrıca bu alaşımaları altında, orta ve az derecede uzama özelliğine de sahiptirler. Bazi tipleri de miknatıslanmaz. Az kromlu tipleri iyi işlenebilir. Yine bir Demir - Karbon döküm malzemesi olan Temper - Döküm hakkında Standard dergisinde daha önce açıklama yapılmış olduğundan burada izah etmiyoruz.

Gelecek sayırlarda, üç ayrı standard hâlinde kabul edilen Dökme Demirler üzerinde açıklamalarda bulunacağız.

ÇİZELGE — 2 : EŞ DEĞERLER

Grafit Sekli	Kısa işareti TS 551	Almanya'daki ticari adı	ASTM A 436-61 T A 439-60 T	BS 3468 : 1962
Lamel grafitli	DDOL-Ni Mn 137 DDOL-Ni Cu Cr 1562 DDOL-Ni Cu Cr 1563	NOMAG Ni-Resist 1 Ni-Resist 1 b	Type 1 Type 1 b	AUS 101 Grade A AUS 101 Grade B
	DDOL-Ni Cr 202 DDOL-Ni Cr 203 DDOL-Ni Si Cr 2043	Ni-Resist 2 Ni-Resist 2 b Nicrosilal	Type 2 Type 2 b —	AUS 102 Grade A AUS 102 Grade B AUS 104
	DDOL-Ni Cr 303 DDOL-Ni Si Cr 3055 DDOL-Ni 35	Ni-Resist 3 Ni-Resist 4 Ni-Resist 5	Type 3 Type 4 Type 5	AUS 105 — —
Küresel grafitli	DDOK-Ni Mn 137 DDOK-Ni Cr 202 DDOK-Ni Cr 203	NO du MAG Ni-Resist D-2 Ni-Resist D-28	Type D-2 Type D-28	AUS 202 Grade A AUS 202 Grade B
	DDOK-Ni Si Cr 2042	Nicrosilal. Spheronic	—	AUS 204
	DDOK-Ni 22 DDOK-Ni Mn 234	Ni-Resist D-2C Ni-Resist D-2M	Type D-2C —	AUS 203 —
	DDOK-Ni Cr 303 DDOK-Ni Cr 301 DDOK-Ni Si Cr 3053	Ni-Resist D3 Ni-Resist D-3A Ni-Resist D-4	Type D-3 Type D-3A Type D-4	AUS 205 — —
	DDOK-Ni 35 DDOK-Ni Cr 352	Ni-Resist D-5 Ni-Resist D-5B	Type D-5 Type D-5B	— —

AVRUPA EKONOMİK KOMİSYONU

(Başterafta 21. sayfada)

dard malların da bu grubun adı altında ihraclarını mümkün kılabileceği ve böylelikle konunun dejenere edileceği iddi. Fransızların öncülük ettiği bir grup ise mali satın alan verin bir sınıai kuruluş olduğu belge ile tesbit edildikten sonra, artık bir kontrolün gereksiz olacağı tezini savunuyordu. Bu tartışma çok uzun sürdü ve sonunda Ceviz Yetiştiricileri Birliği temsilcisinin Türk tezini desteklemesi tizerine, bu standardın kabullü ile beraber gelecek ilk toplantıya, sanayide kullanılacak cevizler için de bir tasarıının hazırlanıp getirilmesi ve ona göre bütün cevizlerin kontrola tabi tutulması karara bağlandı.

Milletlerarası soframak tüzük standartının, çeşitli adları ile ilgili listelerinde eklemeler ve çıkarmalar yapılması konusu da en çok tartışılan maddelarından biri oldu. Neticede, yapılan tekniklerin Milletlerarası Bağ ve Sarap Ofisi'ne gönderilmesi ve bu kuruluş tarafından yapılacak deñisikliklerin bir eksperler grubu toplantıda görüstürmesi karastırıldı.

Gündemde bulunan, «ISO ile Çalışma Grubu arasında işbirliği» maddesi üzerinde ise, bu işbirliğini vürtütmekle görevli Polonya delegesi toplantıda bulunmadıından, fazlaca durulmamış ve bu kuruluşun yalnızca metod standardları üzerinde çalışma dileyinde bulunmuştur.

Standardizasyon Çalışma Grubu, bu konulardan başka, prasa, mantar, ahududu ve uskurnina otu (Teke salak) standard tasarıları tizerinde de çalışmış; bunlar hakkında, hükümetlerin mütalaalarının alınması uygun görülmüş, yalnız mantarlar hakkında ve neden bir tasarı hazırlanması ve bu tasarıının önce eksperler ve daha sonra da çalışma gruplarına sunulması karastırılmıştır.

Gelecek viların çalışma programına Antep fistığı, kuru incir ve kuru kavşası konuları da alınmıştır. Talebimiz üzerine, Antep fistığı ve kuru incir standardlarının raportörülüğü Türkiye'ye verilmiştir. Kuru kavşası tasarısını ise Yugoslavya hazırlayacaktır.

Çalışma Grubu gelecek toplantılarını 1968 Mayıs sonunda veya Haziran başlarında yapacaktır.

SUMMARY OF CONTENTS

A NEW UNDERTAKING AND POSITIVE RESULTS p. 3

This month, the Turkish Standards Institution succeeded in performing another of the functions in its Founding Statutes with the authority bestowed upon it by the same Statutes.

Article 2 of Statute 132 foresees among other functions the conducting of courses to train personnel to work in the field of standards.

A great many meetings in the nature of such a course have been arranged at TSE until now, but none of them had attained the objectives of the Statute as fully as the «Standards-Implementing Course» conducted in November with the participation of 25 trainees.

At this course, which was arranged and successfully conducted with the cooperation of the Ministry of Industry, the personnel of the Ministry constituted the nucleus. The rest were representatives of various institutions attached to the Ministry and a few officials of TSE.

The main objective of the course was to provide the personnel who work in this field with a full understanding of the importance, history and place in the world of standards, the legislation which regulates their implementation in Turkey and finally the scientific aspects of implementation, in the shortest time possible.

The programme, prepared jointly by the Manpower-Training Council of the Ministry and the experts of the Turkish Standards Institution, as well as the lectures selected, ensured the successful fulfilment of this task.

The presence of engineers, economists and lawyers among the trainees who have taken part in the implementation of standards for a long time provided an opportunity for deeper and more extensive discussion of the topics in the programme. Furthermore, communication of the views and experiences of those who came from the provinces added colour to the discussions.

The course was equally beneficial to the trainees, the lecturers and the representatives of the Ministry, as it helped in creating a common understanding of such problems as the difficulties encountered, shortcomings in the availability of equipment, and misunderstandings in regard to sampling. It, at the same time, brought to light once more the lacunae, discrepancies, and expressions giving rise to misconceptions in the legislation and inadequacies regarding penalties.

It was also agreed to undertake preparation of a handbook containing the lectures given as well as the discussions held on each subject, to be used as a special handbook for the courses to be arranged at later dates, as those who attended the present course will be the lecturers of future courses.

The course also gave an opportunity to test the young persons who had previously attended international courses and seminars abroad and who successfully passed on what they had learned to the trainees through the lectures they had prepared.

TSE thus not only served the Ministry of Industry by arranging this course but also had the chance to see if the organising of the seminar and instruction programme provided met requirements in the event of similar seminars being arranged in the future.

MANDATORY STANDARDS AND THEIR VIOLATION p. 5

Standards, being technical papers, do not incorporate punitive sanctions for the violation of the provisions set forth in them.

The present article analyzes clauses 6 and 7, of Law 1705, enacted on June 19th, 1930, covering some of the sanctions for the violation of mandatory standards as related to the manufacture and export of commodities made in Turkey.

STANDARDIZATION COURSE ARRANGED BY TSE FOR THE MINISTRY OF INDUSTRY p. 6 - 7

Upon the request of the Ministry of Industry the Turkish Standards Institution arranged a course for the above Ministry's personnel entrusted with the application and implementation of compulsory standards.

The course, in which 25 officials from various regional directorates and liaison offices attached to the Ministry of Industry participated, was conducted in TSE's Conference Room from 20-25 November.

The opening speech was given by TSE President Faruk A. Sünter. Later, the Deputy Undersecretary of the Ministry of Industry explained why such a course was deemed necessary. He also declared that standardization was one of the main measures required to regulate our speedily developing industry and that implementation of standards had to be taken up in a new spirit of understanding.

In his address, TSE President Faruk Sünter mentioned the world-wide importance attached to standardization and pointed out that Turkey had also entered a phase of concentrated effort in the field of standardization. He then gave information about the principal organizations working on international standardization.

The first lecture given in the afternoon of the first day dealt with the meaning and variety of standards.

During the course, practical instruction was given on market control and laboratory tests.

The participants were subjected to an examination at the termination of the course on the basis of which they received their certificates.

At the closing session, the speakers expressed their appreciation of the success of the course.

The topics dealt with during the course were:

1. Meaning and variety of standards
2. History of standardization in Turkey and in the World
3. Procedure followed in preparing Turkish Standards
4. Current Statutes pertaining to Implementation of Standards
5. Implementation of Standards in Turkey
6. Importance of Laboratories in Implementation of Standards
7. Quality Control in factories
8. Uses and Economic Aspects of Standardization

TECHNICAL COUNCIL

p. 8

At its last meeting held on 1 November 1967, the TSE Technical Council accepted seven new standards and agreed to revise TS. 396 «Standard for Colour Fastness of Dyed and Printed Textiles to Water (Short term and long term)»

The new standards are :

- 1 — Rubber Hose for I. C. Engine Cooling System
- 2 — Check Valves made of non-Ferrous Metals
- 3 — General Technical Delivery Requirements for Steel
- 4 — Austenitic Cast Iron
- 5 — Cast Iron Lamellar Graphite
- 6 — Cold Rolled Brass Sheets and Strips (for General Purposes)

**INDUSTRY GROUP FROM
JORDAN VISITS TSE**

p. 8

Upon the invitation extended to the Middle East countries by the Chamber of Mechanical Engineers to enable them to become acquainted with our industrial products, a group from Jordan headed by the Chief of the Mechanical Department of the Ministry of Public Works paid a visit to Turkey. On 16th November they spent a day at the Turkish Standards Institution, according to the programme arranged for them by the said Chamber, and visited Secretary General Veliid Isfendiyar and the TSE Laboratories.

**DISTRIBUTION OF THE 1967 SCIENCE
AWARDS BY TÜBİTAK**

p. 8

TÜBİTAK, the Turkish Scientific and Technical Research Council, distributed the 1967 Science Awards at a ceremony held in the Auditorium of the Turkish Standards Institution during the second week in November.

The ceremonies took place in the presence of the President of the Republic of Turkey, Ministers, members of parliament and other distinguished personalities from the universities and other academic institutions. Professor Cahit Arf, Chairman of the Council, announced the names of the winners of the awards and introduced them to the guests by reading their biographies,

Prof. Cavit Erginsoy, who has been working as a physicist at Brookhaven National Laboratory since 1962, after 4 years with the Atomic Energy Commission, has been doing research on solid physics, during the course of which he evolved a new theory called Chamelling and his work in this field won him the award. Prof. Turan Onat, who has been teaching Mechanical Engineering at Yale University since 1965, was given the award because of his contribution to the theory of plasticity. Dr. Bekir Dizioğlu, now a Professor in Mechanical Engineering at Braunschweig University, gained, his award as a result of the progress he recorded in the field of kinetics and dynamics of mechanisms.

**GROUP FROM MINISTRY OF COMMERCE
AT TSE**

p. 9

According to a programme prepared for the officials of the Ministry of Commerce appointed as commercial and deputy attaches abroad, which is designed to making them acquainted, before leaving Turkey, with the institutions which are endeavouring to promote exports and regulate our commercial relations with foreign countries, a group of 14 visited the Turkish Standards Institution on 22 November.

In the morning, TSE President Faruk Sünter received the group and talked to them about the role played by standardization in world trade and stressed the importance of Turkey's representatives following the new developments in the field of standardization, informing them that the Institution was prepared and willing to establish official and personal relations with them.

The group was later given information about the Institution and about the procedure followed in the preparation of standards and was taken around the laboratories and shown two documentary films. They were also presented with the publications of TSE.

IN THE TSE PREPARATORY GROUPS

p. 11

This article relates to the activities of the TSE Preparatory Groups during November 1967 and to the status of draft standards under study.

SOCIAL CALLS

p. 13

In her article, the author gives a humourous description of social calls made in Turkey with reference to the methods of standardization.

RADIO AND TV AERIALS

p. 14 - 15

The Electric Preparatory Group of the Turkish Standards Institution made use of regulations governing the maintenance and operation of power distribution systems and the regulations and technical specifications for internal electric installations in preparing the standard for radio and TV aerials.

The draft was submitted to the universities, chambers of commerce and industry and other relevant public and private institutions for their comments and then finalized in the light of these comments and accepted by TSE's Technical Council, whereafter it became a Turkish standard.

The standard takes into consideration radio and TV aerials installed outside buildings and excludes transmitting aerials, as well as the antennas used inside buildings and motor vehicles and those for portable sets.

STANDARDS FOR CAST IRON

p. 16 - 17

This article gives technical information about various types of cast iron and the standards to be prepared for this product.

**CONTINUATION OF IEC'S WORK ON
ELECTRIC CABLES IN NOVEMBER**

p. 20

The International Electrotechnical Commission continued its meetings on electric cables in November at TSE.

Technical Committee No. 20 «Electric Cables» held a plenary session on 1 November 1967 where the results arrived at by its various sub-committees and working groups were reviewed.

Forty-one delegates from Belgium, Denmark, Finland, France, Germany, Greece, Italy, Japan, Holland, Norway, Poland, Spain, Sweden, Switzerland, U. K. U. S. A. Yugoslavia, and 15 representatives of various companies in Turkey participated in the work of Technical Committee No. 20, presided by Dr. G. L. Palandri (Italy).

The inaugural speech was given by Faruk A. Sünter, President of TSE and of the National Committee of the IEC.

First the minutes of the previous meeting held in London in July 1965 were read and approved.

The second item on the agenda was a note prepared by IEC's Central Office requesting that the work of the committees be speeded up.

This was followed by the approval of the report of Sub-Committee 20 B which had concluded its work during the previous two days.

Later, the views collected from various countries on 4 documents prepared by Working Group No. 8 on testing of PVC insulators were examined.

It was agreed that the item concerning symbols of differences of stress and potential would be considered among the general principles of IEC.

Following the completion of the work of TC20, which ended on the eve of the 2nd November, WC11 «Rubber and Thermoplastic Insulated High Tension Cables» met under the chairmanship of Mr. E. G. Merrill (U. S.) with a group of 8 members. One of the most important results was the decision to establish methods of tests of the various insulating materials used in the manufacture of these cables and the group agreed on a distribution of these tests - about twenty in all - among its members. It was hoped that the texts would reach the chairman in time to be coordinated for submission at the next meeting. The chairman likewise undertook to prepare a comparative list of the insulating thicknesses used in various countries and asked the members to send him up-to-date information on this. Agreement was also reached, after a long debate, on the voltage range. The work of the meeting was concluded in one day instead of the two envisaged, and the next meeting of the group would take place in April 1968,

MEETING OF PERISHABLE FOODSTUFFS STANDARDIZATION WORKING GROUP OF EUROPEAN ECONOMIC COMMISSION

p. 21

The Perishable Foodstuffs Standardization Working Group of EEC held its meetings in Geneva from 14-18 November 1967.

The Group of Experts attached to the Working Group dealt in two sessions with the subject of potatoes and finalized the international draft standard which was to be submitted to the Perishable Foodstuffs Standardization Working Group.

Delegates from Belgium, Bulgaria, Czechoslovakia, Denmark, Finland, France, West Germany, Holland, Hungary, Ireland, Italy, Poland, Spain, Switzerland, Turkey, U. K. and Yugoslavia participated in the work of the sub-committee presided by Mr. J. H. Glotzbach of Holland.

On 14 November, the standardization Working Group started its meetings with an inaugural speech delivered by Mr. Jacoby, Agricultural Director of EEC.

Delegates from Belgium, Bulgaria, Denmark, West Germany, France, Holland, Hungary, Ireland, Italy, Spain, Switzerland, Turkey, U.K. and Poland, Rumania, Yugoslavia were present at this meeting of the Working Group.

The representatives of the European Potato Wholesalers Union, the International Vinery and Wine Office, the European Economic Community, O.E.C.D. and CEA also attended the meeting.

The group first accepted the draft on potatoes which was finalized the previous day by the sub-committee. Then Mr. Jacobsen, Assistant Agricultural Di-

rector of EEC, gave an explanation about the progress made in regard to fruit juices.

The report on frozen foodstuffs was also accepted.

Lengthy discussions were held on the international standard for table grapes.

In connection with cooperation between ISO and the Working Group, agreement was reached that this organization lay stress on the standards of methods.

The Working Group studied drafts of other standards of perishable foodstuffs and agreed to include pistachio nuts, dried figs and dried apricots in its Working Programme.

Turkey was awarded the Secretariat for the study of pistachios and dried figs.

The next meeting of the Working Group will be held in May or the beginning of June 1968.

GATHERING OF FOUR BIG STANDARDIZATION ORGANIZATIONS

p. 21

Mr. Özdemir Benler, Turkey's Permanent Delegate at the European Office of the United Nations, gave a luncheon party in honour of Mr. Faruk A. Sünter, TSE President, when he was attending meeting of the EEC Working Group in Geneva recently. The luncheon brought together Mr. Sharpston, ISO Secretary General; Mr. Ruppert, IEC Secretary General; Mr. Jacoby, Agricultural Director of EEC; M. Marc Normand of O. E. C. D.; Mr. R. Marechal, ISO Deputy-Secretary General; Prof. Sabahattin Özbek, delegate of Turkey at EEC meetings, and Mr. Metin Sırmen and Mr. Üner Kirdar of the Turkish Delegation to the United Nations.

In a short speech, Mr. Benler pointed out the importance Turkey attaches to standardization and stated that the Turkish Standards Institution in Ankara was a source of pride for Turkey in regard to both its facilities and organization and praised the efforts and achievements of TSE's President Faruk A. Sünter.

In reply, Mr. Sharpston, ISO Secretary General, said «All of us are aware of the developments in Turkey in the field of standardization. The ISO family, in view of his achievements, selected Mr. Faruk A. Sünter as its President. ISO believes that Mr. Sünter, who will take over the presidency for three years as of 1 January 1968, will achieve great developments for ISO too.»

Mr. Benler's gathering of representatives of the four biggest standardization Organizations like ISO, IEC, EEC and OECD around one table just prior to TSE's President assuming the presidency of ISO, and at a time when the whole world desires, above all, the establishment of cooperation among international standardization organisations is, therefore, of special significance.

NECESSITY OF DEVELOPING PRODUCTS FOR EXPORT

p. 23

The necessity of promoting exports and particularly of diverting our industrial production to exports is a problem of great importance worthy of increasing efforts, in our country as well as in all developing countries.

ICAIDI (a regional standardization organization set up jointly by Panama, the Honduras, Nicaragua, El Salvador, Costa Rica and Guatemala) has been established with the hope of solving this problem in the Central American countries whose conditions of economy are very similar to ours. The views of ICAIDI are published in its magazine «Noticias del ICAIDI», and as they are considered of interest for us, the article is presented in STANDARD.

ICAITI's views can be summarized as follows:

Keeping in mind the steadily increasing volume of imports, Central America felt the need of preparing a programme aimed at increasing and diversifying exports.

Proceeds of exports in Central America are derived from three main agricultural products; coffee, cotton and bananas. In spite of all the efforts to increase exports of manufactured products, these three products constitute more than 75 % of the total exports. Despite the increase in exports of timber, cocoa, sugar, meat and crustacea during the last few years, they are still far from influencing the income derived from exports favorably, as the pricing of these raw materials is not independent, but is subject to the price fluctuations of the international markets.

Consequently, Central American countries are faced with the necessity of finding new fields of production for exports in order to provide the finances required for the industrial development of the region.

This calls for an absolute policy of industrialization and unification of efforts towards one aim, and developing special technologies for domestic products.

ICAITI, taking the initiative in this field, succeeded in determining research work and standards required for industrial processing of agricultural products and raw materials. However, due to the inadequacy of financing required for making systematic and continuous use of the natural resources of the region ICAITI's efforts, though promising, had to be checked.

The problems of processed and semiprocessed products are many and require high level technology together with modern methods of marketing and trade. But to be able to compete in foreign markets, Central America will have to find solutions for these problems in the shortest time possible.

INSTITUTE OF STANDARDS ENGINEERS OF INDIA

p. 23

Recently an «Institute of Standards Engineers» has been set up in India, a country which has recorded considerable progress in both national and international standardization work.

As already known, preparation of standards is an activity to which great importance is attached in most countries, as a result of which a new branch of specialization called «Standards Engineer» has emerged in the technical field of standardization activities.

In India, where great importance is attached to standardization, standards engineers have united to form a professional organization under the title of «Institute of Standards Engineers» with headquarters in New Delhi.

One of the vital functions of the Institute is to ensure that the principles and methods of standardization, its favorable consequences regarding productivity and the benefits to be obtained from national as well as international standards are properly understood and adopted by those concerned.

The Institute has also commenced to publish a magazine called «Standards Engineer». A translation of the article written by Dr. A. N. Ghosh, Director General of the Indian Standards Institution and published in the magazine mentioned above, is presented to our Turkish readers.

S. DUMER ELECTED TO DEPUTY PRESIDENCY OF AN INTERNATIONAL ORGANIZATION p. 23

Turkey's Commercial Counsellor in Washington, D. C., Mr. Sabahattin Dumer, has unanimously been elected to the Deputy Presidency of the Information Sub - Committee of the International Cotton Advisory Committee.

«Standard» wishes success in his new work to Mr. Dumer, who has always been closely interested in standardization.

STANDARDS ENGINEERS QUALIFICATIONS AND RESPONSIBILITIES p. 25

Dr. A. N. Ghosh, Director General of the Indian Standards Institution, has contributed an interesting article on the above subject to the first issue of the magazine published by the recently set up Institute of Standards Engineers.

In order to enlighten our readers, we are giving in this issue of STANDARD the Turkish translation of this article, the subject of which is of great interest for Turkey.

IMPACT OF IEC'S WORK ON WORLD TRADE

p. 26 - 27

In this translation of the article which appeared in the monthly publication of U.S.A.S.I., IEC's Secretary General Mr. Ruppert and Deputy Secretary General Mr. Stanford explain the usefulness of IEC's work in regard to world trade.

TÜRK STANDARDLARI

ENSTITÜSÜ ADINA

SAHİBİ VE BASYAZARI

: FARUK A. SÜNTER

MÜESSESE MÜDÜRÜ

: VELİD İSFENDİYAR

GENEL YAYIN MÜDÜRÜ

: M. UYGUNER

MALİ VE İDARI

: METİN KAYAALP

İŞLER MÜDÜRÜ

: İ. TANER BERKÜN

BU SAYININ SORUMLU

: YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

: İ. TANER BERKÜN

BASILDIĞI YER

: Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Matbaası - Ankara

TELGRAPH ADRESİ

: STANDARD — ANKARA

TELEFON

: 17 91 24

POSTA KUTUSU

: 73, Bakanlıklar — ANKARA

İLÂN TARİFESİ

Tam sahife 800 TL.	1/2 sahife 450 TL.	1/4 sahife 250 TL.
-----------------------	-----------------------	-----------------------

Kapak içleri ve arka kapak 1000 lira.
İlâve renk başına 250 lira fark alınır.

A B O N E S A R T L A R I

ADİ POSTA	UÇAK POSTASI
Yıllık 12 Lira	ücreti ilâve edilir.
6 aylık 6 Lira	Abone bedeline uçak postası
Sayısı 1 Lira	

Yazilar, Derginin ve yazarin adı: amilarak ictibas olunabilir.